

MOTIVAATIO AKTIIVISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN
TAUSTALLA

Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten motiivit

Matti Jelekäinen

Opinnäytetyö, syksy 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön suuntautumis-
vaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakonian (diakoni)

virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Jelekäinen, Matti. Motivaatio aktiivisen vapaaehtoistoiminnan taustalla - Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten motiivit. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pori syksy 2013, 58 s, 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, Sosionomi (AMK) + diakonian (diakoni) virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön aiheena on Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten työntekijöiden motivaation tutkiminen. Tutkimuksella selvitetään motiiveja, jotka ovat vaikuttaneet toimintaan mukaan tuloon, toiminnassa oloon ja toiminnassa pysymiseen myös tulevaisuudessa.

Tutkimuksen tarkoituksena on oppia ymmärtämään vapaaehtoisten motiiveja. Tämän ymmärtäminen auttaa kehittämään ammatillisesti paremmaksi vapaaehtoistyön järjestäjänä.

Materiaalia kerättiin kahdella teemahaastattelulla. Haastateltavia oli yhteensä seitsämän aktiivista Joensuun Palveluoperaatio Saappaalla työskentelevää vapaaehtoista. Haastattelumateriaalia analysoitiin sisällönanalyysin menetelmin. Tuloksia tarkasteltiin Yeungin timanttimallin viitoittamassa teoreettisessa viitekehyksessä.

Tutkimuksen tulokset seurasivat pitkälti Yeungin tutkimuksen tuloksia. Tässä tutkimuksessa löytyi 221 erilaista motiivielementtiä. Motiivielementit painottuivat timanttimallin saaminen - antaminen -akselille, johon sijoittui 80 motiivielementtiä.

Tutkimushaastatteluissa teemoja oli kolme: 1. Mikä sai sinut lähtemään toimintaan mukaan? 2. Mikä on saanut sinut pysymään toiminnassa mukana? 3. Mikä saa sinut pysymään toiminnassa mukana? Löytyneistä motiiveista suurin ryhmä sijoittui teemaan 2.

Asiasanat: vapaaehtoistoiminta, Palveluoperaatio Saapas, motivaatio, timanttimalli

ABSTRACT

Jelekäinen, Matti.

Motivation Behind Active Voluntary Work. 58 p., 2 appendices. Language: Finnish.

Pori, Autumn 2013.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services and Deacon.

The purpose of the research was to find new ideas to develop voluntary activities both in social field and activities within the church. The subject of this thesis was to study motivation of volunteers in a service operation called Saapas in Joensuu. The goal of this research was to find out the motives that had influenced people on joining in the voluntary activity, being part of it and staying in it also in the future.

The material for this research was collected by two interviews with semi-structured questions. In all, there were seven interviewees who are active volunteers in Saapas.

The responses were analyzed by the means of content analysis. The results were examined in theoretical frame of reference marked out by Yeung Diamond Model.

The results of the research are quite similar to those by Yeung. There were 221 different kinds of motive elements found in this particular research. The motive elements concentrated on getting - giving axis of the Diamond Model, on which 80 motive elements were placed.

There were three themes in the research interviews: 1. What made you join the activity? 2. What makes you stay as a member in the activity? 3. What will keep you in the activity in the future? Major part of the motives found in the responses placed under the theme number 2.

Keywords: voluntary work, Saapas, motivation, Diamond Model.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 VAPAAEHTOISTOIMINTA KANSALAISYHTEISKUNNASSA	8
2.1 Vapaaehtoistoiminnan lähtökohdat	9
2.2 Vapaaehtoistoiminnan periaatteet	10
2.3 Vapaaehtoistyö seurakunnissa	12
2.3.1 Hengellisyys vapaaehtoistoiminnassa	13
2.3.2 Arvot vapaaehtoistoiminnassa	14
3 VAPAAEHTOISTOIMINNAN MOTIIVIT	16
3.1 Klassiset motivaatioteoriat	16
3.2 Modernin motivaatiopsykologian kehitys	17
3.3 Evoluutiopsykologinen näkökulma	19
3.4 Motivaatiotutkimuksen uusi aalto	19
4 PALVELUOPERAATIO SAAPAS	21
4.1 Joensuun Saappaan historiikki ja nykyisyys	21
4.2 H ² + R ² - Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry	24
5 ANNE BIRGITTA YEUNGIN TIMANTTIMALLI TUTKIMUKSEN VIITEKEHYKSENÄ	26
6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYS	30
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	31
7.1 Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmän valinta	31
7.2 Aineiston kerääminen	34
7.3 Tutkimusaineiston analysointi	34

8 TUTKIMUSTULOKSET	36
8.1 Saaminen - antaminen	36
8.2 Jatkuvuus - uuden etsintä	37
8.3 Etäisyys - läheisyys	38
8.4 Pohdinta - toiminta	39
8.5 Vapaaehtoistoimintaan mukaan tulon motiivit	40
8.6 Vapaaehtoistoiminnassa mukana pysymisen motiivit	41
8.7 Vapaaehtoistoiminnan tulevaisuuden haasteet	44
9 POHDINTA	46
10 JOHTOPÄÄTÖKSET	47
11 LUOTETTAVUUS	49
LÄHTEET	50
LIITE 1: Haastattelukutsu	53
LIITE 2: Löytyneet motiivielementit	54

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni tutkin Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten avustajien motivaatiota eli syitä, miksi he ovat toiminnassa mukana. Tässä työssä käytän Palveluoperaatio Saappaasta lyhempää muotoa Saapas. Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisista työntekijöistä käytän tässä opinnäytetyössä ilmaisua Saapaslaiset ja vapaaehtoiset. Aiheen valintaan vaikutti oma yli kahdenkymmenenviiden vuoden mukanaolo vapaaehtoisena Saapas-toiminnassa.

Vapaaehtoistoiminnan merkityksen lisääntyminen tulevaisuudessa seurakunnan ja yhteiskunnan resurssien vähetessä antaa lisämerkitystä aiheen käsittelyyn. Vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoistyö ovat tämän työn sisällä keskenään samaa tarkoittavia.

Ammatillisesti aihe on mielenkiintoinen, koska uskon tulevaisuudessa olevani jonkun vapaaehtoisryhmän vetäjä joko seurakunnan tai yhteiskunnallisen organisaation sisällä. Haluaisin löytää tutkimuksen kautta ymmärrystä syihin, miksi vapaaehtoiset ovat mukana toiminnassa. Näiden syiden tiedostaminen ja ymmärtäminen auttavat minua tulevaisuudessa löytämään uusia tapoja innostuneen ja motivoituneen vapaaehtoisryhmän perustamiseen ja ohjaamiseen.

Joensuun Saappaan aktiivinen toiminta poikkeaa Suomessa esiintyvistä Saapastoiminnan hiipumisesta. Useilla paikkakunnilla toimivat Saapasryhmät ovat joko vähentäneet toimintaansa tai jopa lopettaneet sen kokonaan. Joensuussa toiminta on jatkunut aktiivisena jo yli kahdenkymmenenviiden vuoden ajan.

Tutkimus kysymyksenäni on: Mikä motivoi toimimaan vapaaehtoisena työntekijänä Joensuun Palveluoperaatio Saappaassa?

Alakysymyksinä ovat:

1. Mikä sai sinut lähtemään toimintaan mukaan?
2. Mikä on saanut sinut pysymään toiminnassa mukana?

3. Mikä saa sinut pysymään toiminnassa mukana?

Vaikka olen itse toiminut jo pitkään Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisena, en ole aiemmin aktiivisesti miettinyt omia tai muiden motiiveja mukana olemiseen. Tämän tutkimuksen myötä toivon olevani ammatillisesti paljon suuremmalla ymmärryksellä varustettu vapaaehtoistoiminnan ammattilainen.

2 VAPAAEHTOISTOIMINTA KANSALAISSYHTEISKUNNASSA

Yhteiskunnalla on ensisijainen vastuu kansalaistensa ja asukkaittensa hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Käytännössä edellä mainittu velvoittaa yhteiskuntaa toteuttamaan tasa-arvoisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Hyvinvointivaltion vastuu on huolehtia kansalaisten ja asukkaiden taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä perusoikeuksista. (Harju, Niemelä, Ripatti, Siivonen & Särkelä 2001, 12.)

Vapaaehtoistoiminta on osa kansalaisyhteiskunnan toimintaa. Käsitteenä kansalaisyhteiskunta sisältää kolme osa-aluetta vapaaehtoistoiminnan, kolmannen sektorin ja poliittisen omaehtoisen toiminnan. Kansalaisyhteiskunta voidaan käsitellä alueeksi, missä yksilöt ja kansalaiset voivat toimia suunnitelmallisesti erilaisten tavoitteiden ja muutosten saavuttamiseksi. (Eskola & Kurki 2001, 17).

Suomessa kansalaisyhteiskunnan merkitys on lisääntynyt muutaman viime vuosikymmenen aikana. Ihmiset ovat heränneet huomaamaan tosiasian, ettei yhteiskunta suoriudu sille asetetuista odotuksista. Ihmiset eivät välttämättä saa riittävästi sitä apua ja tukea, mitä he elämänsä aikana tarvitsevat. Yhä useammat ovat havahtuneet ymmärtämään oman panoksen merkityksen itsestään ja muista huolehtimisessa. (Harju 2010a, 7.)

Muutaman viimeisen vuosikymmenen aikana Suomessa on keskusteltu paljon vapaaehtois- ja kansalaistoiminnasta. Keskusteluun ovat ottaneet osaa kansalaiset, poliitikot, diakonit, sosiaalialan ammattilaiset, tutkijat ja päättäjät. Keskusteluissa on käsitelty työnjakoa vapaaehtoistoimijoiden ja ammattilaisten välillä eli mitkä ovat vastuut kullakin toimijalla. Keskusteluissa on myös todettu vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan välttämättömyys tulevaisuudessa muiden resurssien vähetessä. Huomiona on vapaaehtoistoimijoiden mielipiteiden kuulumattomuus. (Nylund & Yeung 2005, 12–13.)

2.1 Vapaaehtoistoiminnan lähtökohdat

Toisten auttaminen on kuulunut osaksi ihmisyyttä jo ihmiskunnan alkuaajoista lähtien. Auttamisen tavat ja keinot ovat muuttuneet aikojen kuluessa, mutta tavoitteena on aina ollut tukea sitä, jonka omat voimavarat ovat loppuneet kesken. Vapaaehtoistoimintaa on aikojen saatossa kuvattu monilla erilaisilla käsitteillä kuten talkootyö, naapuriapu, vapaaehtoistyö ja hyväntekeväisyys. Nykyisin vapaaehtoistoiminnan keskeisiä ajatuksia ovat vertaistuki, osallisuus, aktiivinen kansalaisuus ja sosiaalisen pääoman kartuttaminen. (Harju ym. 2001, 7.)

Vapaaehtoistoiminta on osa ihmiskunnan vuosisataista perintöä. Siinä näyttäytyy yleinen inhimillisyys ihmisten välisessä toiminnassa. Se on ollut osa historian muutoksia ja ennen kaikkea se on ollut myös osaltaan muokkaamassa historiaa. Vapaaehtoistoiminta ei pelkästään ole reagoimista olemassa olevaan tilanteeseen vaan se pyrkii usein myös aktiivisesti ottamaan asioita esille ja saamaan muutoksia aikaan paremman tulevaisuuden toivossa. Vapaaehtoistoiminta on osa kulttuurin, yhteiskunnan ja toimintatapojemme muutosta. (Nylund & Yeung 2005, 26.)

Vapaaehtoistoiminnassa voidaan nähdä samoja piirteitä kuin työelämässäkkin. Työelämän puolella puhutaan pätkätöistä. Vapaaehtoistoiminnassa voidaan käyttää termiä pätkävapaaehtoisuus. Pätkävapaaehtoisuus on arvoltaan yhtä tärkeää, kuin pitkäkestoinenkin vapaaehtoistoiminta. Nykyisin ihmiset eivät ole välttämättä valmiita sitoutumaan pitkäaikaiseen vapaaehtoistoimintaan. Lyhytkestoinen vapaaehtoistoiminta kuten esimerkiksi kirkon yhteisvastuukeräys sopii monien elämäntilanteeseen ja haluun sitoutumisen kestosta. (Nylund & Yeung 2005, 28.)

Vapaaehtoistoiminnalla on Suomessa vankka asema ihmisten mielissä. Joka kolmas suomalainen on ollut osallisena jossain vapaaehtoistyössä. Ihmiset ovat antaneet suuren työmäärän vapaaehtoisesti järjestöjen, liikkeiden tai puolueiden käyttöön. Lisäksi suomalaisissa on paljon niitä, jotka olisivat halukkaita tulemaan mukaan vapaaehtoistoimintaan, jos heitä vain pyydetäisiin mukaan. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010, 5.)

2.2. Vapaaehtoistoiminnan periaatteet

Tässä tutkimuksessa perustan vapaaehtoistyön määrittelyn kahteen pääkäsitteeseen – vapaaehtoisuuteen ja palkattomuuteen. Vapaaehtoisuudella tarkoitan sitä, että henkilö on lähtenyt mukaan ilman ulkopuolista velvoitetta tai painostusta. Palkattomuus merkitsee työskentelyä ilman rahallista tai muuta materiaalista korvausta. Vapaaehtoisena toimivaa henkilöä kuvaan tässä tutkimuksessa samaa tarkoittavilla käsitteillä vapaaehtoinen ja vapaaehtoistyöntekijä. Vapaaehtoistyö ja vapaaehtoistoiminta käsitteet ovat synonyymeja tämän tutkimuksen sisällä. Vapaaehtoistyön voi yksinkertaisesti määrittellä palkattomaksi ja vapaaehtoiseksi työksi muiden tai yhteisön hyväksi. (Yeung 2002, 11).

Vapaaehtoistoiminnalla ja palkkatyöllä on paljon yhteneväisiä periaatteita. Vapaaehtoistoimintaa organisoiva taustayhteisö on esimerkiksi määrittänyt palkkatyötä vastaavat vaitiolovelvollisuudet vapaaehtoistyöntekijöille. (Harju ym. 2001, 33).

Vapaaehtoistoiminta on ihmisten väliseen vuorovaikutukseen, tasa-arvoisuuteen ja molemminpuoliseen iloon tähtäävää toimintaa. Tilanteessa, jossa on niin sanottu auttaja ja autettava, nämä roolit tulee unohtaa. Silloin vuorovaikutuksessa toimii kaksi ihmistä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tällainen vuorovaikutuksellinen tilanne antaa iloa ja positiivisia kokemuksia molemmille osapuolille. Voidaankin ajatella vanhan fraasin "antaessaan saa" pitävän todellakin paikkansa. Vapaaehtoistyöntekijä kohtelee kohderyhmäänsä tasa-arvoisesti. Vapaaehtoinen ei anna omien ennakkokäsitystensä ja -luulojensa vaikuttaa kohtaamistilanteeseen. Ihmiset ovat kohtaamistilanteessa samanarvoisia ja vapaaehtoistyöntekijällä ei ole mitään valta-asemaa kohdehenkilöön nähden. Ihmisten tilanteet muuttuvat eri syistä johtuen, joten auttaja autettava roolituskin on eri tilanteissa erilainen. (Harju ym. 2001, 34.)

Vapaaehtoisuus on vapaaehtoistoiminnan peruseriaate. Jokainen miettii itse, millaiseen toimintaan on halukas osallistumaan. Ihminen itse tekee päätöksen ilman pakottamista tai painostamista, miten paljon, kuinka usein ja mihin hän haluaa osallistua. Vapaaehtoisella ei ole velvollisuutta tehdä tehtäviä, joita hän

ei koe osaavansa jotka muutoin tuntuvat hänestä liian haastavilta. Koska työskentely on vapaaehtoista ilman palkkatyön velvoitteita, työskentelystä ei makseta taloudellista korvausta. "Palkka" tulee kokemuksellisten asioiden kautta, esimerkiksi tekemisen ilona, antamisen ilona ja yhteisöllisyytenä. (Harju ym. 2001, 34.)

Vapaaehtoistyö on maallikkotyötä, ei ammattityötä. Vapaaehtoinen hyödyntää työskentelyssään elämäkokemustaan, koulutustaan, työkokemustaan palkkatyöstä ja mahdollista vapaaehtoistyöhön annettua koulutusta. Tärkeintä on antaa omaa aikaansa ja työpanostaan kohderyhmän hyväksi. Vapaaehtoistyöntekijän ammattitaitoon kuuluu ymmärrys omien taitojen ja vaikutusmahdollisuuksien rajallisuudesta. Kun työn kohteen tilanne vaatii ammattilaisten tai viranomaisten apua, vapaaehtoinen tukee autettavaa hakeutumaan tarvittavan tuen piiriin. (Harju ym. 2001, 34-35.)

Luottamus ja vaitiolovelvollisuus ovat avainasemassa rakennettaessa myönteistä vuorovaikutustilannetta vapaaehtoisen ja tuettavan henkilön välille. Vapaaehtoisen työntekijän antamien lupauksen täytyy olla realistisia. Ei saa luvata sellaista, mitä ei pysty toteuttamaan. Vuorovaikutuksessa esille tulevat asiat tulee jäädä niiden välisiksi, keitä on tilanteessa ollut mukana. Vain asiakkaan luvalla hänen asioitaan voidaan kertoa muille. Luottamuksen ja vaitiolovelvollisuuden rikkoutuminen vie pohjan vapaaehtoistyöntekijän ja asiakkaan yhteistyöltä. Luottamus on helppo menettää, mutta sen takaisin saaminen vaikeaa. (Harju ym. 2001, 35.)

Vapaaehtoistyöntekijän toimintaa tulee määrittää puolueettomuus ja asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioitus. Vapaaehtoinen voi ehdottaa ja esittää mielipiteitään asioiden muuttamiseksi parempaan suuntaan. Asiakas on kuitenkin se, joka määrittää itselleen "oman hyvän". Asiakkaan ajatukset voivat olla hyvinkin vieraita verrattuna omaan ajatusmaailmaan, mutta siitä huolimatta asiakkaan mielipidettä tulee kunnioittaa. Vapaaehtoistyöntekijä ei voi esittää ehdottomia totuuksia asiakkaan tilanteesta ja absoluuttisia toimintamalleja. (Harju ym. 2001, 35.)

Toiminta ihmisten kanssa on usein haasteellista, jopa kuluttavaakin. Vapaaehtoistyössä toimivat tarvitsevat mahdollisuuden hankalista ja raskaista asioista puhumiseen. Vapaaehtoistoimintaa järjestävän taustaorganisaation tulee huolehtia riittävä tuki ja ohjaus vapaaehtoistyötä tekeville. Toteutettuna se voi olla esimerkiksi riittävän usein työnohjauksellinen kokoontuminen vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. Yhteiset kokoontumiset voivat toimia myös vapaaehtoisryhmää hyödyttävänä koulutustilanteena. Taustaorganisaation tulee varmistaa, ettei kukaan vapaaehtoinen jää yksin vapaaehtoistyössä kohdattujen haasteellisten tilanteiden herättämien tunteiden ja reaktioiden kanssa. (Harju ym. 2001, 35.)

Vapaaehtoistyöntekijät ovat osa yhteistyöverkosta, johon kuuluvat vapaaehtoisten lisäksi autettavat omaisineen sekä ammattihenkilöstö. Yhteistyössä kaikkien osallisten kanssa pyritään toimimaan asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioittaen ja saavuttamaan yhdessä asetetut tavoitteet. (Harju ym. 2001, 35.)

Vapaaehtoistyöntekijät toimivat ilman työsuhteen mukanaan tuomaa vastuuta ja velvoitteita. Vastuut ja velvollisuudet määrittyvät periaatteesta, jonka mukaan meillä on vastuu lähimmäisistämme. Taustaorganisaatiot kantavat myös osan vapaaehtoistyöntekijöiden vastuusta. Taustaorganisaatiot vakuuttavat yleensä omat vapaaehtoistyöntekijänsä. (Harju ym. 2001, 35.)

2.3 Vapaaehtoistyö seurakunnissa

"Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille." (Matt 7:12).

Tämä Raamatun lause antaa perusteen seurakunnassa tapahtuvalle vapaaehtoistyölle. Seurakunnan vapaaehtoistyöllä on seurakunnissa jo pitkä perinne. Vapaaehtoistyö on seurakunnan tehtävän toteuttamista vapaaehtoisten antaman ajan ja osaamisen muodossa. Ympäröivän yhteiskunnan toiminnoissa ja asenteissa tapahtuvat muutokset haastavat seurakunnat löytämään vanhojen toimintatapojen rinnalle uusia, tähän aikaan ja tulevaisuuteen sopivia toiminnan muotoja. Vapaaehtoistyön merkitys lisääntyy resurssien vähetessä ja erilaisten

tyytyttymättömien tarpeiden lisääntyessä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Seurakuntien rakenteiden tulee muuttua niin, että vapaaehtoistyöntekijöille tulee lisää mahdollisuuksia osallistua ja kantaa vastuuta yhdessä työntekijöiden kanssa. Rakenteiden muutoksen tulee turvata vapaaehtoistoiminnan kehitys vastaamaan nykyajan ja tulevaisuuden haasteita. Hyvin toteutettu ja johdettu vapaaehtoisorganisaatio antaa mahdollisuuden toimivaan ja aktiiviseen osallistumiseen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

2.3.1 Hengellisyys vapaaehtoistoiminnassa

"Jeesus vastasi: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." (Matt 22:37–39.)

Vapaaehtoistoiminta tarjoaa henkilökohtaiselle etsinnälle paikan, jossa on mahdollisuus kysyä ja pohtia omaa suhdettaan esimerkiksi uskoon ja kirkkoon. Ihmisen hengellisyys ei ole muusta elämästä erillään oleva asia, vaan se liittyy laaja-alaisesti elämään. Näitä asioita ovat muun muassa kuinka hahmottaa ympäröivän yhteiskunnan ja siihen liittyvät moninaiset kysymykset. Ihmisen hengellisyys sisältää perustavaa laatua olevia pohdiskeluja omasta identiteetistä. Mikä minä olen? Mikä on minun suhteeni Jumalaan ja lähimmäisiini? Olenko mies vai nainen ja mitä se tarkoittaa? Mikä on minun tehtäväni ja paikkani tässä maailmassa? Hengellisyyteen liittyy myös sen toteuttaminen käytännössä. Mitä minä voin tehdä itseni tai muiden hyväksi? Tarvitseeko minun tehdä jotakin muiden hyväksi? Meidän rakkautemme lähimmäisiämme kohtaan on seurausta Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan. (Harju ym. 2001, 27.)

Vapaaehtoistoiminta on osaltaan lisäämässä kirkon toimintaan liittyvää tärkeää näkökulmaa. Tämä näkökulma on kansalaisyhteiskunta ja sen ajatukset osallistumisesta kirkon toimintaan. Vapaaehtoistoiminta on hyvä väylä vaikuttaa oman elinympäristön asioihin. Vapaaehtoistoiminta voi toimia matalan kynnyksen väy-

länä kirkon toimintaan osallistumiseen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Kirkko opettaa Jumalan suhtautumisesta meitä ihmisiä kohtaan. Sen mukaan Jumala kohtelee meitä kaikkia samanveroisesti ja tasa-arvoisesti. Kirkon toiminta pyrkii tuomaan tätä Jumalan toimintamallia myös ihmisten väliseen suhteeseen. Diakoninen ajattelu kuuluu kaikkeen kirkon toimintaan - heikoimmassa asemassa olevat tarvitsevat apua ja tukea. Lähimmäisiä ovat kaikki ihmiset, joten auttamiselle on lukemattomia mahdollisuuksia. Jeesus omalla esimerkillään on opettanut meitä toimimaan muiden hyväksi. Uuden Testamentin kertomukset ja Jeesuksen esimerkki ovat innostamassa kirkkoa kehittämään toimintojaan vastaamaan ajan haasteisiin, jopa täysin uusien keinoin. (Harju ym. 2001, 17.)

Laupias samarialainen kertomus kuvaa Jeesuksen ajatusta siitä, kuka on lähimmäinen. Kertomuksessa eräs mies tuli mukiloituksi ja ryöstetyksi. Miehen ohi kulki useita ihmisiä, mutta he eivät jääneet häntä auttamaan. Ohikulkijoissa oli arvostettuja kansalaisia. Paikalle saapui sitten samarialainen, joka pysähtyi auttamaan mukiloitua juutalaista. Tämä ei ollut tavallista, koska sen aikaiset juutalaiset ja samarialaiset eivät tulleet toimeen keskenään. He halveksivat toisiaan. Samarialainen auttoi mukiloitua miestä ja kustansi tämän majoittumisen majatalossa. Tällä kertomuksella Jeesus osoitti, että kaikki ihmiset ovat lähimmäisiä. (Luuk 10: 25–37.)

2.3.2 Arvot vapaaehtoistoiminnassa

Arvot ovat oleellinen osa vapaaehtoistoimintaa. Yleensä ihmiset ymmärtävät arvojen tärkeyden, mutta niiden keskinäinen tärkeysjärjestys on jokaisella ihmisellä erilainen. Toimiessaan vapaaehtoisena ihminen joutuu punnitsemaan omia arvojaan suhteessa vapaaehtoistoimintaa organisoivan tahon määrittämien arvojen välillä. Vapaaehtoistyöntekijä joutuu myös pohtimaan vapaaehtoistoiminnan ja yhteiskunnan arvojen välistä mahdollista ristiriitaa. (Harju ym. 2001, 22–3.)

Seurakunnan vapaaehtoistoiminnan arvot nousevat selkeästi kirkon tunnustuksesta. Tarkemmin kirkon toimintaa määrittää kirkkolaki. Kirkon tehtävät voidaan kiteyttää muutamaaan päätehtävään. Näitä ovat lähimmäisen rakastaminen, Jumalan sanan julistaminen, sakramenttien jako ja kristillisen sanoman levittäminen. Uskonpuhdistus on muun muassa korostanut armon evankeliumin merkitystä. Armon evankeliumin toteuttaminen on yksi kirkon tärkeimmistä tehtävistä. Katekismuksen selitykset kymmenelle käskylle antavat vankan arvopohjan kaiken hyvän tekemiseen. Katekismuksen mukaan kaikkien tarvitsevien tulee saada suojelua, varsinkin kaikkein heikommassa asemassa olevien. Jumalan hyvyyden katekismus kertoo olevan kaikille tarkoitettua. Se kehottaa huolehtimaan kaikille ihmisille riittävästä taloudellisista resursseista. Katekismuksen mukaan ihmisten tulee käyttää mielikuvitustaan miettiessään, kuinka voi auttaa toisia ihmisiä. (Harju ym. 2001, 25–26.)

Raamattu korostaa lähimmäisen rakastamisen merkitystä. Rakkauden kaksoiskäskyssä on kiteytetty tärkeä osa Raamatun sanomasta. Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.) Jumalan rakastaminen on luterilaisuuden mukaan sama, kuin Jumalaan uskomisen. Jumalan lahja meille ihmisille on usko Häneen ja lähimmäisen rakkaus. Voidaankin sanoa meidän ihmisten rakastavan lähimmäisiämme sillä rakkaudella, jolla Jumala rakastaa meitä. Asettumalla toisen asemaan on mahdollista löytää ne tarpeet, joita lähimmäisellä on. Näin voi myös löytää keinot toteuttaa lähimmäisen rakkautta. Tosiasiassa auttajan ja autettavan roolit voivat muuttua päinvastaiseksi eli autettava pystyykin auttamaan auttajaa. (Harju ym. 2001, 27–28.)

3 VAPAAEHTOISTOIMINNAN MOTIIVIT

Motivaatio on prosessina moniulotteinen ja -mutkainen. Sen syntyyn ja voimakkuuteen vaikuttaa monia eri asioita. Henkilön persoonallisuus, tunteet, järki ja toimintaympäristö ovat asioita, jotka määrittävät motivaation muotoutumista. Motivaatiota voidaan yksinkertaisimmillaan kuvata toimintaa aiheuttavaksi ärsykkeeksi. Motivaatio vaikuttaa ihmisen toiminnan vahvuuteen, laatuun, jatkuvuuteen ja toiminnan kohteen valintaan. (Liukkonen, Jaakkola & Suvanto 2002, 14–15.)

Olen valinnut seuraavat esille tulevat motivaatioita koskevat teoriat tämän tutkimuksen teoriaosuuteen, koska ne ovat lähellä oman tutkimuksen ydintä. Valitsemani teoriat ovat tukemassa omaa ajattelumalliani motivaatiosta.

3.1 Klassiset motivaatioteoriat

Motivaatiopsykologian avulla on eri aikakausina pyritty selittämään ihmisen motivaatioita toiminnan perusteeksi. Aikakausina on ollut erilaisia teoreettisia malleja, jotka ovat poikenneet paljonkin toisistaan. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 11.)

Fysiologiaan pohjautuva selitysmalli esittää, että motiivit nousevat fysiologisista tarpeista. Motiivit, tarpeet ja vietit ovat ihmisen aivoista ja elimistöstä nousevia ominaisuuksia. Tällaiset tarpeet pohjautuvat elimistön fysiologiseen säätelyjärjestelmään. Esimerkiksi ihmisen elimistön tarvitessa vettä, hän kokee janon tunnetta ja pyrkii tyydyttämään tämän tarpeen. Fysiologisiksi tarpeiksi luetaan muun muassa nälkä, jano ja seksuaalitarpeet. Tarpeiden tyydyttämisessä tärkeää on fysiologinen tasapaino. (Nylund ym. 2005, 85.) Esimerkiksi elimistön glukoositasapainolla on elimistön tunnistama optimaalinen taso. Jos tämä taso on tarpeeksi epätasapainossa, elimistö vahvistaa tasapainon saavuttamiseen tähtäävää tarvetta. Oppimisella ei katsottu olevan juurikaan vaikutusta tarpeisiin. Motiivien selittämistä fysiologisilla tarpeilla voidaan nykyisinkin käyttää esimerkiksi nälkään ja janoon liittyvissä tarkasteluissa. Seksuaalisuuden selit-

täminen ei nykytiedon mukaan kuitenkaan onnistu fysiologisella selitysmallilla. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 11.)

Fysiologiset selitykset ovat osa psykoanalyttista selitysmallia. Esimerkiksi seksuaalisuus ja syöminen ovat tämän teorian mukaan fysiologisista tarpeista nousevia viettiilykkeitä ja mielihyvää tuottavia. Toimintaa aikaan saa fysiologisten tarpeiden lisäksi lapsuusajan mallit, jotka ovat muodostuneet vanhempien toimintamallia seuraamalla. Ihminen pyrkii myöhemmin toistamaan samaa toimintamallia kuin vanhempansa. Ajattelumallissa oleellista on toimintaa ohjaavien motiivien sijoittuminen oman tietoisuuden ulkopuolella eli motiivit ovat alitajuisia. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 11.)

Toiminnan palkitseminen aiheuttaa behaviorismin mukaisen ajattelun perusteella lisää palkittavaa toimintaa. Palkitseminen lisää toiminnan motivaatiota. Behaviorismi ei suoranaisesti ole motivaatioteoria, mutta sen tuottama kritiikki on edesauttanut nykyaikaisen käsityksen syntymistä. Sisäsyntyisen motivaation tutkiminen ja siihen liittyvien teorioiden kehitys vahvistui behaviorismin myötä. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 11–12.)

3.2 Modernin motivaatiopsykologian kehitys

1960-luvulla alkunsa saanut belgialaisen Joseph R. Nuttinin relationaalinen motivaatioteoria oli suuri muutos aiempiin motivaatioteorioihin verrattuna. Hänen ajatustensa mukaan ihmisen sisäiset tarpeet eivät ole ihmisen motiivi. Motiivikäsité sai hänen ajattelussaan vallankumouksellisen uuden merkityksen. *"Motiivi on hänen mukaansa yksilön sisäisen tarpeen ja ulkoisen kohteen välinen suhde."* (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 12). Yksilön motivaatio ei ole ainoastaan sisäinen tarve, vaan motiivi syntyy tarpeen ja sen tyydyttävän ulkoisen kohteen relaatiosta eli suhteesta. Esimerkiksi parisuhteen luomisessa pelkkä kontakti ensimmäiseen vastaantulijaan ei tyydytä sisäistä tarvetta. Kumppania valittaessa ihmisen ennakkokäsitykset, toiveet ja aiemmat kokemukset ohjaavat valintaprosessia. Pyritään etsimään kumppani, joka vastaa parhaiten omia toiveita ja mielikuvia hyvästä kumppanista. Nuttinin mukaan ihmisellä on kognitiivisia mahdollisuuksia

sia vaikuttaa motiiveihinsa. Myös kognitiivisten tarpeiden, kuten uteliaisuus, merkitys fysiologisten tarpeiden ohella kuului Nuttinin ajatteluun. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 12–13.)

Venäläisen Aleksei Leontjevin kohteellisen toiminnan teorian väittämä on: *"Psyykkisten ilmiöiden ja ulkomaailman välillä on kohteellista toimintaa."* (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 14). Ihmisen toimintaa ohjaa hierarkinen järjestelmä ja toiminnan motiivit tulevat analogisesta motiivijärjestelmästä. Vaikeaselkoisuudesta huolimatta teoria ei ole monimutkainen. Ajatuksena mallissa on toiminta, joka pyritään toteuttamaan erilaisten toimintojen avulla. Toimintoja toteutetaan erilaisilla teoilla. Esimerkiksi perheen äiti haluaa kehittyä kotitaloustöissä. Häntä motivoi kodista paremmin huolehtiminen. Kotiäiti osallistuu vapaaopiston ruuanlaittokurssille, jolloin hänen taitonsa ruuanlaitossa konkreettisesti parantuvat. Leontjevin mukaan ihmisten motiivihierarkiat ovat jokaisella ihmisellä erilaiset. Myös tavat toteuttaa tavoitteita ovat erilaisia kuten myös motiivien tärkeysjärjestys. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 14–15.)

Amerikkalainen Henry Murray esittää omassa motiiviteoriassaan tarpeen olevan keskeinen käsite. Hän pyrki luokitteluun tarpeet varmaankin hänen biologi ja kemisti taustastaan johtuen. Omissa tutkimuksissaan hän löysi esimerkiksi miehille 28 erilaista tarvetta. Näitä hänen löytämiään tarpeita olivat muun muassa seksuaalisuus, läheisyys, aggressio ja suoriutuminen. Murrayn teoriassa käsitellään myös ihmisen sisäistä tarvetta ja ympäristöä paine-käsitteen kautta. Tilanteessa, jossa ympäristö luo painetta ihmisen omalle aktiivisuudelle. Tämän kaltainen tilanne sopii aktiiviselle ihmiselle, mutta ei passiiviselle. Murrayn mielestä motiivien tunnistaminen ja esille tuominen ei onnistu suorilla kysymyksillä. Tähän ongelmaan hän kehitti motivaatiota selvittävän TAT-kuvatestin. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 15–16.)

Amerikkalainen Edward Deci on saanut omaan motivaatiopohdintaansa sysäyksen behaviorismin esille tuomasta kriittisyydestä silloisia teorioita kohtaan. Hänen ajatuksissa sisäsyntyinen motivaatio asioiden tekemiseen palkitsee itsessään tekijäänsä. Hänen teoriansa sisältää myös behaviorismiin kuuluvan ajatuksen ulkoisesta motivaatiosta eli palkitsemisesta. Decin mukaan sisäsyn-

tyiseen motivaatioon voi ihminen itse vaikuttaa. Ulkosyntyinen motivaatio tulee ihmisen ulkopuolisten vaatimusten tai muiden henkilöiden vaatimuksesta. Decin ajattelun mukaan ulkoinen motivaatio voi muuttua sisäiseksi motivaatioksi. Esimerkiksi nuorella oman huoneen siivous on ensin vanhempien määräyksestä toteutuvaa, mutta se voi muuttua nuoren sisäisen motivaation avulla tapahtuvaksi - siisti huone itsessään palkitsee nuorta. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 16–17.)

3.3 Evoluutiopsykologinen näkökulma

Ihmisen motiivit ovat luonnon kehittämä mekanismi, joka pyrkii turvaamaan lajin säilymisen. Motiivit auttavat ihmistä sopeutumaan paremmin ympäristöön ja sen muutoksiin. Näin luonto pyrkii turvaamaan lajin jatkuvuuden. Tässä teoriassa ovat korostuneet hengissä pysymiseen ja suvun jatkamiseen liittyvät motiivit eli nälkä, jano ja seksuaalisuus. Sosiaalisuus voidaan nähdä myös evoluutiota ylläpitävänä tarpeena. Sosiaalisuus tukee vanhempien ja lapsen välisen suhteen muodostumista ja näin lapsen selviytymismahdollisuudet paranevat. Sukulaisuus ja tieto siitä, että sukulaisilla on samaa geeniperimää kuin itselläkin, lisää suvun merkitystä. Sukulaiset myös pyrkivät auttamaan ja tukemaan omiaan. Tämä lisää suvun olemassaolon jatkumisen mahdollisuutta. Usein kielteisiksi koetut motiivit, kuten pimeään pelko, käärmeen pelko, ovat osa lajin jatkumista tukevia ominaisuuksia. Ihmisen eloonjäämisen mahdollisuuden lisääntymiseen liittyvät motiivit ovat osa evoluutiota. Näitä ovat esimerkiksi oppiminen, leikkisyys ja kognitiiviset perustarpeet. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 18–19.)

3.4 Motivaatiotutkimuksen uusi aalto

1980-luvulla motivaatiotutkimus oli useiden tutkijoiden ja tutkimusryhmien mielenkiinnon kohteena. Sillä vuosikymmenellä muotoutuikin useita uusia teorioita motivaatiosta. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 20.)

Kanadalaisen Brian R. Littlen kehitti teorian henkilökohtaisista projekteista. Teoriassaan hän loi käsitteen ihmisen henkilökohtainen projekti. Projekti on sarja erilaisia toimintoja ihmisen henkilökohtaisessa ympäristössä. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 20–21.)

Amerikkalainen Robert Emmons on omassa henkilökohtaisia pyrkimyksiä käsittelevässä teoriassaan keskittynyt kuvaamaan motivaatiota ihmisen henkilökohtaisena pyrkimyksinä. Hänen mukaansa ihmisellä on luonteenomaisia ja tyypillisiä luontaisia pyrkimyksiä eli motiiveja. Emmonsin teoria toi näkyville hierarkiset rakenteet motivaation ja tavoitteiden osalta. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 21.)

Nurmen ja Salmela-Aron kontekstuaalinen tavoiteteoria kuvaa elämänkaaressa motivaation merkitystä sekä tavoitteiden ja hyvinvoinnin yhteyttä. Teoria esittää ihmisen omaa elämäänsä ohjaavana toimijana. Suunnitelmat, tavoitteet ja ohjelma tavoitteisiin pääsemiseen sekä miten ne ovat ihmisen keino ohjata omaa elämäänsä, ovat osa tätä teoriaa. Ihminen ottaa suunnitelmissaan huomioon omat ja ympäristön asettamat mahdollisuudet sekä mahdottomuudet. Toimintaympäristön toiminta ja ajatustavat otetaan myös huomioon ihmisen suunnitelmassa omaa toimintaansa. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 22.)

4 PALVELUOPERAATIO SAAPAS

Palveluoperaatio Saapas on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuoriso- ja erityisnuorisotyön työmuoto. Etsivän työn menetelmät ovat oleellinen osa Saappaan tapaa toimia. Toiminta kohdennetaan nuoriin, jotka eivät ole perinteisessä nuorisotoiminnassa mukana. Nämä nuoret kokoontuvat usein erilaisiin nuorten suosimiin paikkoihin. Saappaan toiminta tarjoaa nuorille mahdollisuuden kohdata aikuisia siellä, missä nuoret kokoontuvat. Saappaan aikuiset antavat nuorille tilaisuuden keskusteluun, avun saamiseen ja ohjaukseen. (Nuorten keskus i.a.)

Saappaan toiminta keskittyy kolmeen päätoimintaan: yöpäävystykseen, festivaalitoimintaan ja uusimpaan eli Netti-Saappaaseen. Perinteinen toiminta painottuu viikonloppuihin ja erilaisten tapahtumien yhteyteen. Toiminnan periaatteena on vapaaehtoisuus eli vastuutyöntekijää lukuun ottamatta kaikki Saapaslaiset ovat mukana vapaaehtoisesti. Toimintaa ohjaa neljä pääperiaatetta; Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista, toiminta on luottamuksellista, toiminta on avointa ja toimintaa toteutetaan jokamiesoikeuksiin sekä kansalaisvastuuseen perustaen. (Nuorten keskus i.a.)

Palveluoperaatio Saapas on toiminut yli neljäkymmenen vuoden ajan. Toiminta sai alkunsa suurilta nuorisofestivaaleilta nousseesta tarpeesta. Festivaaliyleisössä oli 1970-luvulla paljon vahvasti päihtyneitä nuoria, jotka olivat erilaisten avun tarpeessa. Tähän tarpeeseen vastasi evankelis-luterilainen kirkko Saapas-toiminnan avulla. Havaintojeni mukaan Saapastoiminta on useilla paikkakunnilla hiljaisessa vaiheessa tai jopa kokonaan lopetettu.

4.1 Joensuun Saappaan historiikki ja nykyisyys

Joensuun Palveluoperaatio Saapas sai alkunsa 1980-luvun puolivälissä. Toiminnan juuret löytyvät Joensuun seurakuntayhtymään kuuluvan Rantakylän seurakunnan nuorten toiminnasta. Rantakylässä kokoontui aktiivinen nuorten aikuisten ryhmä, joka nuorisotyön ohjaajan vetämänä halusi toimia muiden ih-

misten hyväksi. Aluksi kirpputoreja pitämällä kerättiin rahaa erilaisiin hyväntekeväisyyskohteisiin. Melko nopeasti ryhmä koki, ettei tämä ollut riittävää, joten katse kohdistettiin seurakunnan tilojen ulkopuolelle. Mitä siellä voisi tehdä?

Ajatus lähteä sinne, missä nuoret ovat, alkoi hahmottua. Vuokratun asuntovauunun ja auton kanssa menimme Joensuun torille, missä siihen aikaan kokoontui jopa satamäärin nuoria perjantai-iltaansa viettämään. Ajatus toiminnalle oli hyvin yksinkertainen – lämmittelypaikka kylmissään oleville nuorille ja jotain lämmintä suuhunpantavaa eli lämmintä mehua ja Marie-keksejä. Kohtaaminen nuoren ja aikuisen välillä oli jo heti alusta alkaen tärkeä osa toiminta-ajatusta. Tätä toimintaa kesti parin vuoden ajan, kunnes Rantakylän seurakunnan luottamuselimissä jotkut saivat ajatuksen, ettei toiminta ollut seurakunnan toiminnaksi soveliaista. Toiminta täytyi lopettaa.

Monien mutkien ja hankalan toimintajakson jälkeen seurakuntayhtymä antoi käyttöön tilat Joensuun keskustasta. Tässä vaiheessa toiminta oli jo siirtynyt Saapas-tunnusten alle. Rantakylän seurakunnan nuorisotyön ohjaaja oli siirtynyt Joensuun seurakuntayhtymän erityisnuorisotyön ohjaajan virkaan. Toiminta keskittyi keskustassa sijaitsevaan Saapasasemalle, kuten paikkaa alettiin kutsua. Käytössä oli vuokra-auto, jolla kierreltiin Joensuussa eri lähiöissä nuorten suosimissa kokoontumispaikoissa. Saapasasemalla tarjoiitiin kahvia, teetä, mehua ja pientä purtavaa. Jo alusta asti oli tullut selväksi, että nuorten joukossa oli niitä, jotka oikeasti olivat tällaisen pienimuotoisen välipalan tarpeessa. Ja kaikki tarjoilut olivat ilmaisia.

Joensuun Saapas antoi erittäin merkittävän työpanoksen 1990-luvun hurjien skinivuosien aikana. Useimmat nuorten parissa työskentelevät lopettivat kadulla tapahtuvan toiminnan niinä vuosina. Perusteena he käyttivät väkivallan pelkoa. Mutta Joensuun Saapas toimi aktiivisesti nekin vuodet. Saapaslaiset eivät joutuneet vakavan väkivallan kohteeksi. Kaikkia nuoria kohdeltiin samalla tavoin kunnioittaen. Syntyi molemmin puoleinen kunnioitus sekä Saapaslaisten että nuorten välille – mukaan lukien skinit.

1990-luvun puolessavälissä toiminta siirtyi kokonaan kadulle, koska Saapas-
aseman toiminta avoimet ovet tyyppisenä tilana kiellettiin kiinteistön hallinnon
päätoimittajalla. Toiminta oli todellakin kadulla, sillä tilana toimi milloin vanha linja-
auto tai työmaakoppi. Aika kadulla oli haasteellista, sillä toiminta edellä maini-
tuissa tiloissa aiheutti erityisiä haasteita turvallisuuden ja toiminnallisuuden osal-
ta. Käytännöntoteutus vaati paljon Saapaslaisia. Oli kertoja, jolloin autolla ei
ollut mahdollista lähteä kiertelemään, koska tekijöitä ei riittänyt joka paikkaan.
Tämä oli myös aikaa, jolloin nuorten alkoholin käyttö oli varsin hurjaa Joen-
suussa. Pahimmillaan perjantai-illan päivystyksen aikana selviämispäivä tarvitsi
jopa kymmeniä nuoria.

Noin kolme vuotta sitten linja-autoa vuokrannut yrittäjä myi Saappaan käyttä-
män auton. Joten oltiin taas tilanteessa, miten pyörittää Saapasta ilman toimiti-
lää. Ainoaksi vaihtoehdoksi jäi siirtyä takaisin Saapasaseman käyttöön. Käytön
ongelmana oli vuosien takainen päätös, ettei tilaa saa käyttää avoimet ovet
tyyppiseen toimintaan. Ainoaksi vaihtoehdoksi jäikin muuttaa päivystys 18-23
väliseksi, jolloin Saapasasemaa saa käyttää. Näihin aikoihin nuorten alkoholin
käyttö julkisilla paikoilla oli huomattavasti vähentynyt. Esimerkiksi selviämispäivä
tarvitsevia ei käytännössä enää ollut lainkaan. Toiminta jatkui Saapasasemalla
ja autolla liikkuen nuorten suosimilla kokoontumispaikoilla. Nuorten humalaha-
kuisen alkoholinkäytön väheneminen on jatkunut näihin päiviin saakka ja suun-
taus näkyy koko Suomessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö i.a.).

Pari vuotta sitten autoa vuokrannut yrittäjä luopui niin sanotusta Saapas-
Mersusta. Toiminnan kannalta on tärkeää, että nuoret tunnistavat Saapas-
auton. Näin he pystyvät tulemaan sinne, missä Saapas on tarjoamassa palve-
luitaan. Auton riittävä tunnistaminen ei onnistu, jos auto on jokaisella kerralla
erilainen. Muualta vuokraaminen ei olisi mahdollistanut saman auton käyttöä
joka kerta. Saatavilla ei siis ollut uutta Saapasautoa. Tästä seurasi se, että
mahdollisuus käydä nuorten kokoontumispaikoilla loppui. Se muutti toimintaa
radikaalisti. Nyt toiminta on keskittynyt Saapasasemalla ja sielläkin käytännössä
vain talviaikaan, sillä nuoret ovat sulan maan aikaan muualla kuin Joensuun
keskustassa.

Auton puutetta seurakuntayhtymä ei ole saanut ratkaistua taloudellisiin seikkoihin vedoten. Toiminnassa käytettävä auto ei voi olla mikä tahansa, vaan tärkeää on nuorten mahdollisuus tunnistaa se. Auton tunnistettavuus lisää Saapaslaisten työturvallisuutta ja nuoret havaitsevat, mistä löytävät Saapaslaisia.

Joensuun Saappaan toiminnassa tärkeintä on ollut nuorten ja aikuisten välinen kohtaaminen. Saapas on siellä, missä nuoret ovat. Apua on annettu niissä tilanteissa, missä on apua kaivattu. Esimerkiksi ensiapua ja lahjoituksena saatuja villasukkia ja -kintaita on annettu niitä tarvitseville nuorille. Toimintaa on jouduttu muuttamaan paljon, jotta se vastaisi nykyisiä toimintaedellytyksiä. Merkittäväksi osaksi on muodostunut nuorten kanssa erilaisten aktiviteettien toteuttaminen. On muun muassa käyty nuorten kanssa syömässä ja ajamassa kartingia. Saappaan toimintaa on pystytty toteuttamaan hyvin vajavaisesti muutamana viime vuotena, koska toiminnan edellytykset ja välineet ovat riittämättömät. Joensuun Saappaan tulevaisuus ei näytä hyvältä, jos seurakuntayhtymän resursseja ei kohdisteta toiminnan edellyttämiin perustarpeisiin.

4.2 H² + R² - Erytisnuorisotyön kannatusyhdistys ry

Yhdistys on perustettu Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten aloitteesta 1997. Huolenpito, hellyys, rakkaus ja rajat ovat yhdistyksen toiminnan perusajatukset, joita toteutetaan yhteistyössä Joensuun Palveluoperaatio Saappaan kanssa. Toiminnan kohteena ovat ensisijaisesti liittymättömät ja syrjäytymisuhan alla olevat nuoret. Yhdistys osallistuu Saappaan tekemään erityisnuorisotyöhön kuten katupäivystys-, avoimet ovet-, selviämisasema- ja EA-pistetöimintaan. (H² + R² - Erytisnuorisotyön kannatusyhdistys ry i.a.)

Yhdistyksen pyrkimyksenä on lisätä aikuisten läsnäoloa nuorten vapaa-aikana ja kykyä reagoida vastuullisesti ja myönteisesti nuorten olutiloihin sekä heidän maailmansa ilmiöihin ja oireisiin. Yhdistys pyrkii läsnäolevien aikuisten esimerkin avulla edistämään erilaisuuden hyväksymistä, vaikuttamaan myönteisesti nuoriin ja heidän asenteisiinsa. Nuorten vastuuntuntoa pyritään kehittämään

rajojen myönteisen ymmärtämisen ja toteuttamisen avulla. (H² + R² - Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry i.a.)

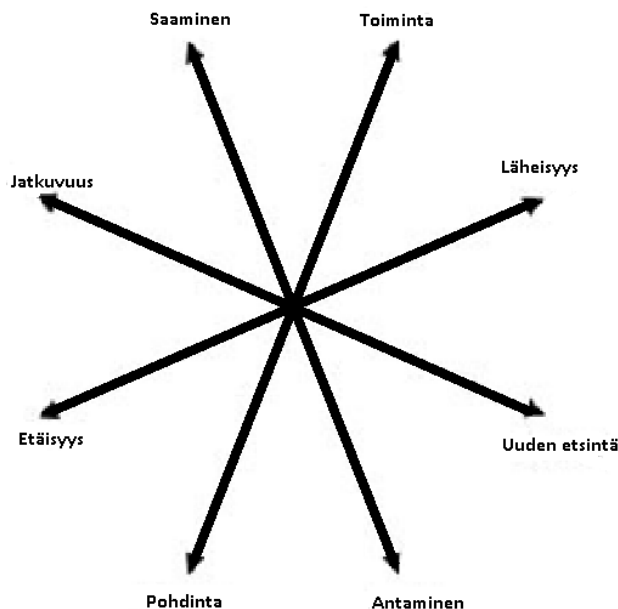
Toiminta nuorten parissa tuo esille tarpeen työskennellä myös perheiden kanssa. Myönteinen kontakti nuoreen mahdollistaa lähes aina luottamuksellisen kanssakäymisen vanhempien kanssa. Koti on nuoren ensisijainen kasvuympäristö, minkä vuoksi vuorovaikutus ja yhteistyö perheen kanssa luo parhaat edellytykset tukea nuorten kasvua. (H² + R² - Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry i.a.)

Toiminnan rahoitus pohjautuu jäsenmaksuihin. Yksityishenkilöiden ja paikallisten yritysten lahjoitukset ovat merkittävä osa yhdistyksen varainhankintaa. Joensuun seurakunta yhtymä ei ole millään tavoin osallistunut yhdistyksen toimintaan tai rahoitukseen. (H² + R² - Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry. i.a.)

H² + R² - Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry on kolmannen sektorin toimija. Yhdistys ei ole yksityisyritys eikä julkisen sektorin tai seurakunnan hallinnoima ja rahoittama. Tyypillisiä kolmannen sektorin toimijan piirteitä Suomessa ovat muun muassa riippumattomuus, yleishyödyllisyys, eettisyys, yhteisöllisyys, voittoa tavoittelemattomuus ja vapaaehtoisuus. (Harju 2010b, 15).

5 ANNE BIRGITTA YEUNGIN TIMANTTIMALLI TUTKIMUKSEN VIITEKEHYKSENÄ

Yeung on omassa haastattelututkimuksessaan haastatellut seurakunnan tai kirkollisten yhdistysten vapaaehtoistoiminnassa mukana olevia. Tutkimusmateriaalista hän löysi 767 erilaista elementtiä motivaatiolle. Näiden havaintojen pohjalta hän loi timanttimallin. Timanttimallissa on kaksi tasoa. Ensimmäisessä tasossa voidaan löytää suuri määrä yksittäisiä motiiveja. Toisessa tasossa malli kuvaa neljää ulottuvuutta. Vasemmalle osoittavat nuolet kuvaavat motivaation kohdistumista vapaaehtoisen sisäiseen maailmaan. Nämä nuolet kuvaavat vapaaehtoisen pohdiskelua, saamista, etäisyyttä toisiin ja jatkuvuutta. Oikealle suuntautuvat nuolet osoittavat motiivien kohdistumista itsestä ulospäin. Nuolet kuvaavat antamista, uuden löytämistä, vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa ja toimintaa. Osa ulottuvuuksista on keskenään vuorovaikutuksessa ja lomittaisia. Timanttimalli kuvaa vapaaehtoistoiminnan motiivit monipuolisena ilmiönä. (Nylund & Yeung 2005, 105–109.)

KUVIO 1. Anne Birgitta Yeungin timanttimalli. (Ikäinstituutti i.a.)

Saaminen - antaminen on timanttimallin ensimmäinen ulottuvuus. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen antaa aina tekijälleen jotain. Tämä ulottuvuus selittää vapaaehtoistyön motiiveja antamisen ja saamisen osalta. Yeungin tutkimuksessa tämä ulottuvuus oli lähes kolmannes kaikista vastaajien esille tuomista motivaatioelementeistä. Antaminen ei ole pelkästään antamista, vaan siinä antaja on aina joltain osin myös saaja. Yeungin tutkimuksen mukaan kuusi motivaatioteemaa rakentui sen pohjalta, mitä vapaaehtoistyöntekijä itse saa toimiesseen vapaaehtoisena. Muun muassa ilon, tuen, olon mukavuuden ja lohdutuksen kokeminen, joita koettiin vapaaehtoistoiminnassa, olivat osa omaa hyvinvointia. Vapaaehtoistyön muotoja pidettiin palkitsevina, koska ne tuovat mielekkyyttä, merkityksellisyyttä ja kouriintuntuuutta. Tunneperäiset palkkiot, kuten kokemus omasta tärkeydestä koettiin merkittävinä. Vapaaehtoistoiminnan kautta saadaan työkokemusta ja ajankäyttöön säännöllisyyttä. Yeungin tutkimuksessa antamisen ulottuvuudesta hän havaitsi kuusi motivaatioteemaa. Näitä teemoja olivat halu auttaa, vastata erityistarpeisiin, toimia lähimmäisen rakkauten mukaisesti, toimia esimerkkinä auttamishalusta, vastavuoroisesta tuesta sekä antaa apua ja jakaa apua, koska oli itse sitä saanut. Motivaatioteemoja löytyi tutkimuksessa Yeungin mukaan ääripäiden väliltä. Väliltä löytyneet teemat kuvasivat ääripäissä olevien motiivielementtien välistä vuorovaikutusta. Keskinäinen auttaminen, hyvä mieli, antaessaan saa ja itsenä kasvaminen olivat näitä väliltä löytyneitä motivaatioteemoja. (Nylund & Yeung 2005, 109–112.)

Jatkuvuus - uuden etsintä on timanttimallin toinen ulottuvuus. Tämä ulottuvuus oli noin 10 prosenttia Yeungin aineistosta. Ulottuvuus tuo esille motiivien ja sitoutumisen yhteyttä vapaaehtoistoiminnassa. Yeungin mukaan tämä ulottuvuus ilmentää selkeästi ajallisuuden kolmijakoisuutta: miksi on lähtenyt mukaan, toiminnan tämän hetken motiivit, ja mitä odotuksia tulevaisuudesta. Yeungin mukaan tässä ulottuvuudessa ei ole ensimmäisen ulottuvuuden motiivielementtien kaltaista vuorovaikutusta. Jatkuvuuden osalta Yeungin tutkimuksessa löytyi kuusi erilasta motivaatioteemaa. Löytyneitä teemoja olivat: toiminnan ja aihepiirin tuttuus, aiemman vapaaehtoistoiminnan positiiviset kokemukset ja muistot, elämän mallin omaksuminen ja toimintamallin saaminen esimerkiksi vanhemmilta, vapaaehtoistyön omaa identiteettiä ja luonteenpiirteitä vahvistava vaikutus, palkkatyön korvaajana tai jatkavana toimintana sekä oman hyvinvoinnin ja jak-

samisen takaaminen. Uuden etsimisestä Yeung löysi viisi teemaa. Näitä olivat uuden tekemisen mielenkiintoisuus, vapaaehtoistoiminnan muuta elämää tasa-painottava vaikutus, oman elämän laajentuminen, haasteiden ja uusien asioiden opettelu sekä henkilökohtainen muutos. (Nylund & Yeung 2005, 112–113.)

Etäisyys - läheisyys on kolmas motivaatioulottuvuus. Tähän ulottuvuuteen sijoit-tui noin 17% Yeungin tutkimuksen elementeistä. Etäisyys motivaatioelementeis-tä löytyi kolme teemaa. Vapaaehtoistoiminnassa koettiin tärkeäksi joustavuus ja omien rajojen merkitys, byrokratian puute sekä mahdollisuus toimia yhteistoi-minnassa, pitäen kuitenkin etäisyys muihin ihmisiin omien tarpeiden mukaisena. Läheisyyteen Yeung löysi kuusi teemaa. Mukaan lähdön syyksi selvisi haave kuulua johonkin ryhmään ja uusien tuttavuuksien syntyminen. Tärkeäksi koettiin muodostunut yhteys muiden vapaaehtoisten ja ohjaajan kanssa eli yhteishenki. Keskinäinen vuorovaikutus, milloin syvällisempi ja milloin pinnallisempi, oli Yeungin tutkimuksen mukaan koettu arvokkaaksi. Toiminnan sosiaalisuus ja sosiaalisuuden edistämisen kanava oli koettu merkityksellisiksi. (Nylund & Yeung 2005, 113–115.)

Pohdinta - toiminta on timanttimallin neljäs ulottuvuus. Tähän ulottuvuuteen tutkimuksessa sijoittui noin 10% elementeistä. Elementit sijoittuivat sekä ääri-päihin että välille. Pohdintaan löytyi neljä teemaa, jotka sijoittuivat ulottuvuuden ääripäähän. Ihmisen omassa elämässä omaksumat arvot olivat vahvasti perus-teena vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen. Myös erilaiset roolimallit kristilli-syydessä, esimerkiksi Jeesus, olivat motivoimassa vapaaehtoistyöhön. Myös muut positiiviset roolimallit edistivät vapaaehtoistyöhön osallistumista. Vapaaeh-toistoiminnan koettiin antavan eväitä omaan hengelliseen ja henkiseen kas-vuun. Oman elämäntilanteen ja hankalien asioiden selvittely koettiin mahdolli-seksi vapaaehtoistoiminnassa. Yeung näki tämän mahdollisuuden enemmän positiivisena kuin negatiivisena asiana. Toiminnallisuus koettiin osana toiminnan houkuttelevuutta. Toiminnallisuus itsessään koettiin hyväksi. Vapaaehtoisena työskentely antaa mahdollisuuden täyttää kalenteria mielekkäällä tavalla, esi-merkiksi työttömyyden aikana. Vapaaehtoiset arvostivat sitä, että toiminta on organisoitua Osallistumistapojen monipuolisuus koettiin hyvänä. Tässä ulottu-vuudessa on havaittavissa teemojen ääripäiden päällekkäisyyttä ja vuorovaiku-

tusta. Näitä teemoja löytyi neljä. Omien sisäistettyjen sekä hengellisten ja ei-hengellisten arvojen toteuttamismahdollisuus oli vapaaehtoisista myönteinen asia. Kristillisen vakaumuksen omaavat kokivat vapaaehtoistoiminnan väylänä julistaa Sanaa. Hengellisenä välikappaleena toimiminen koettiin merkittävänä. Toimintaan kuuluvaa hengellisyyttä arvostettiin ja sitä toivottiin lisää. (Nylund & Yeung 2005, 116–117.)

6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Joensuun Palveluoperaatio Saappaalla työskentelevien vapaaehtoisten motiiveja. Tavoitteena on saada tietoa ja ymmärrystä siihen, mikä toimii osallistumisen motiivina.

Ammatillisesti vapaaehtoisten motivaatioiden ymmärtäminen auttaa toteuttamaan toimintaa, joka motivoi ihmisiä tulemaan mukaan. Vapaaehtoistoiminnan merkitys tulee todennäköisesti lisääntymään tulevaisuudessa yhteiskunnan resurssien vähentyessä.

Ammatillisesti tutkimuksen tulokset auttavat tutkimuksen tekijää löytämään uusia tapoja innostuneen ja motivoituneen vapaaehtoisryhmän perustamiseen ja ohjaamiseen tulevaisuudessa joko seurakunnan tai yhteiskunnan työssä.

TUTKIMUSKYSYMYKSET TÄSSÄ TUTKIMUKSESSA ON:

Mikä motivoi toimimaan vapaaehtoisena työntekijänä Joensuun Palveluoperaatio Saappaassa?

Tutkimuskysymyksen lisäksi tutkimuksessa on kolme haastatteluissa esitettyä alakysymystä:

- 1 Mikä sai sinut lähtemään toimintaan mukaan?
- 2 Mikä on saanut sinut pysymään toiminnassa mukana?
- 3 Mikä saa sinut pysymään toiminnassa mukana?

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkittava aihe on lähellä omaa elämääni, sillä olen ollut yli kaksikymmentäviisi vuotta Joensuun Palveluoperaatio Saappaan toiminnassa mukana. Mukanaolon kautta olen oppinut tuntemaan toiminnassa vapaaehtoisena olevia. Minulla on siten haastateltavista muutakin tietoa, kuin haastattelujen kautta tullutta. Aiheen tuttuus ja haastateltavien tunteminen asetti minulle tutkijana haasteen objektiivisuudesta. Olen pyrkinyt minimoimaan omien kokemusten ja asenteiden vaikutuksen tulkinnassa ja johtopäätöksissä.

Aiheen ja haastateltavien tunteminen ovat toisaalta antaneet minulle mahdollisuuden ottaa huomioon muutakin kuin pelkät ääneen sanotut sanat. Olen huomionut tulkinnoissani ilmapiirin, missä asiat ovat tulleet sanotuksi. Olen voinut myös hyödyntää tulkinnoissa sitä tietoa, mihin haastattelutilanteen ulkopuoliseen yhteyteen sanotut asiat liittyvät.

7.1 Tutkimusmenetelmä ja haastateltavien valinta

Tämä tutkimus perustuu teorialähtöisyyteen. Teorialähtöisessä tutkimuksessa on valmis malli tai teoria, jonka pohjalta tutkimusaineistoa analysoidaan. (Tampereen Yliopisto i.a. KvaliMOTV.) Tässä tutkimuksessa mallina toimii Yeungin timanttimalli. Tämä tutkimus testaa pitääkö Yeungin timanttimallin tulokset paikansa myös Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten motiiveissa.

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen tehtävänä on erilaisten ilmiöiden ymmärtämisen lisääminen, erilaisten tulkintojen mahdollistaminen, ilmiöiden mallintaminen ja asioille merkityksen antaminen. (Pitkäranta, Ari 2010, 12).

Laadullisessa tutkimuksessa teorialla on keskeinen merkitys käsitteistön suhteen. Teoreettiselle käsitteistölle pyritään löytämään kokempohjaisia vastavuuksia. Laadullisessa tutkimuksessa tulkinta on mukana koko tutkimuksen eri vaiheiden ajan. Tutkimusprosessi on kokonaisuus, jota ei voi jakaa eri vaihei-

siin. Laadullisessa tutkimuksessa "valta" aineiston tuottamiseen on esimerkiksi haastateltavalla, koska hän tuottaa aineistoa tutkimusta varten. Tutkija sen sijaan käyttää "valtaa" aineiston käsittelyssä ja tulkinnassa. Tutkijan objektiivisuus on tärkeässä roolissa. Tutkijan tulee huolehtia, etteivät hänen omat asenteensa, uskomuksensa ja arvonsa vaikuta liikaa tutkimukseen. Tutkijan tehtävänä on ymmärtää ja tulkita niitä ilmaisuja ja näkökulmia, joita haastateltava tuo esille vuorovaikutuksessa tutkijaan. Tulkintaa tutkija tekee järjestelemällä ja yrittämällä ymmärtää tutkimusaineistoaan teoriaan pohjautuen. (Tilastokeskus. Virstab i.a.)

Motivaatioiden tutkiminen on haasteellinen tutkimusala. Olenkin joutunut rajamaan tutkimustani varsin voimakkaasti, pitääkseni sen opinnäytetyöltä vaadittavalla tasolla. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui Anne Birgitta Yeungin käyttämä timanttimalli, jota hän käytti tutkiessaan kahdeksantoista evankelis-luterilaisen kirkon vapaaehtoistyöntekijän motiiveja. (Nylund & Yeung 2005, 91). Omassa tutkimuksessani noudatan Yeungin mallia soveltaen sitä oman tutkimukseni vaatimuksiin sopivaksi.

Koska tutkimukseni tarkoituksena on ymmärtää vapaaehtoisuuteen liittyviä motiiveja, tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen teemahaastattelu. Haastatteluaineistosta etsin sisällönanalyysin keinoin vastauksia tutkimuskysymyksiini sekä apukysymyksiin.

Aineiston ei tarvitse välttämättä olla kovin laaja sisällönanalyysissä, koska analyysi on syväluotaavaa ja perusteellista. Teemahaastattelu on avoimen haastattelun ja lomakehaastattelun välimuoto. Haastattelua varten on mietitty teemat joiden pohjalta haastattelu toteutetaan. Haastattelun teemat ovat aiempaan tutkimustietoon ja muuhun lähdeaineistoon pohjautuvan pohdiskelun pohjalta nousseita. Teemahaastattelussa teemat ovat samoja kaikille haastateltaville tai haastatteluryhmille. Teemahaastattelua voidaan toteuttaa myös ryhmässä tapahtuvana. Voidaankin sanoa, että teemahaastattelu ja ryhmähaastattelu voivat olla samaa tarkoittavia. (Tilastokeskus. Virstaa i.a). Haastattelu etenee haastateltavien ehdoilla keskustelunomaisesti annettujen teemojen ympärillä. Keskustelu teemasta herättää mahdollisuuden perustella omia näkemyksiä ja omien

näkemyksen vertaamista muiden näkemyksiin. Teemahaastattelussa pyritään ottamaan huomioon haastateltavien tulkinnat ja merkitykset asioille. Aineistosta huomioidaan myös tutkijan tulkinnat ja havainnoimat merkitykset. Haastattelutilanteessa tutkija tarvittaessa osallistuu keskusteluun esimerkiksi apukysymyksillä, joiden avulla pysytään aiheessa ja keskustelu etenee. Tutkijalle on tärkeää aihepiirin tunteminen jo ennen haastattelutilannetta. On tärkeää, että haastateltavat ja haastatteluteemat on valittu harkintaa käyttäen mahdollisimman hyvän aineiston saamiseksi. Sisältö- ja tilanneanalyysin merkitys on tärkeää teemahaastattelussa. Teemahaastattelun teemat eivät aina ole niitä teemoja, jotka löytyvät haastatteluaineiston analyysissä. Analyysitapa on hyvin vapaasti valittavissa, mutta teemoittelu ja tyypittely voivat olla varsin toimivia menetelmiä. (Tampereen Yliopisto i.a. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.)

Haastateltavat valitsin itse keskusteltuani mahdollisista ehdokkaista Joensuun Palveluoperaatio Saappaasta vastaavan erityisnuorisotyön ohjaajan kanssa. Perusvaatimuksena haastateltaville oli vähintään muutaman vuoden toiminta Saappaalla. Halusin haastateltavaksi myös eri-ikäisiä saapaslaisia sekä eri pituisen Saapas-historian omaavia. Huomioin haastateltavien sukupuolijaon ja se muodostui samaksi, kuin vapaaehtoisten Saapaslaisten joukossa. Kyselin alustavasti talven aikana halukkuutta osallistua haastatteluun. Haastattelumenetelmäksi valikoitui teemahaastattelu. Tähän perusteena oli aiheen tuttuus tutkijalle sekä aiheen monipuolisuus. Haastattelutyypistä johtuen pyrin välttämään omien ennakoasenteiden vaikutuksen lopulliseen tulokseen. Haastateltavat oli helppo löytää teemahaastattelun periaatteiden mukaan, eli haastateltaviksi valitsin ne jotka olivat riittävän perehtyneitä Joensuun Palveluoperaatio Saappaaseen.

Haastattelun aiheet käsittivät Yeungin mallin mukaisesti kolmea aikaperspektiiviä koskevia kysymyksiä. (Nylund & Yeung 2005, 91–92). Keskustelut etenivät ennalta ilmoitettujen kysymysten ympärillä. Minä tutkijana en osallistunut itse keskusteluun. Keskustelun alussa kerroin lyhyesti idean keskustelun etenemisestä.

7.2 Aineiston keruu

Toteutin haastattelun huhtikuussa 2013. Haastattelun toimivuuden varmistamiseksi päädyin jakamaan haastateltavat kahteen eri ryhmään. Käytännössä haastattelut pidin erikseen molemmille ryhmille. Ennen haastatteluja lähetin haastattelukutsun kymmenelle henkilölle. Kutsussa oli esitelty haastatteluteemat. Kutsutuista 7 henkilöä pystyi osallistumaan haastatteluun. Molemmat haastattelut kestivät noin 45 minuuttia. Mielestäni kaikki haastateltavat osallistuivat kiitettävästi keskusteluun. Haastattelumateriaaliksi kertyi viisitoista koneella kirjoitettua sivua. Haastateltavat kertoivat henkilökohtaisia asioita omasta elämästään ja siitä, kuinka nämä asiat ovat vaikuttaneet heidän tuloonsa Saappaan vapaaehtoiseksi. Aineistoa kertyi enemmän, kuin odotin.

7.3 Tutkimusaineiston analysointi

Tässä tutkimuksessa on käytetty teorialähtöistä sisällön analysointia. Tämä analyysitapa sopii hyvin tämän tutkimuksen luonteeseen.

Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä rakennetaan aluksi niin sanottu analyysirunko. Tämän rungon sisälle muotoutuu erilaisia teemoja, luokituksia tai käsitteitä. Teorialähtöinen sisällönanalyysi perustuu aiemmin luotuun malliin tai teoriaan. Valmis malli tai teoria ohjaa tutkimusaineiston analyysia. (Tampereen Yliopisto i.a. KvaliMOTV.)

Kattavaan ja järjestelmälliseen aineiston sisällönkuvaukseen päästään sisällön analyysilla. Tutkimusotteena voi olla joko laadullinen tai määrällinen. Sisältöluokkien määrittäminen ja valinta perustuvat tutkimuksen viitekehukseen ja tutkimusongelmaan. Sisältöluokkien määrittämiseen voidaan käyttää myös muuta teoriaa, viitekehystä tai käsitejärjestelmää. Tutkimusaineistosta nousevat asiat voivat myös toimia sisältöluokkien määrittäjinä. Eli sisältöluokkien määrittäminen on melko vapaata. (Academia.edu i.a.)

Sisällönanalyysi on menetelmä, jossa valmista tekstiä tai tekstiksi muutettavaa aineistoa tarkastellaan. Tarkasteltua tekstiä voidaan tiivistää ja eritellä. Tekstistä pyritään löytämään eroja ja yhteneväisyyksiä tutkittavasta asiasta. Materiaali voi koostua monipuolisesta aineistosta, kuten esimerkiksi haastatteluilta, kirjoista ja keskusteluista. Sisällönanalyysin keinoin tavoitteena on luoda materiaalista tiivistetty kuvaus, jota voidaan verrata aiemmin tehtyihin tutkimuksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105.)

Aineiston analyysissä soveltuvin osin pyrin seuraamaan Yeungin käyttämää sisällönanalyysi menetelmää. Kokonaiskuvan saavuttaminen tapahtui litteroimalla haastattelumateriaali. Luin materiaalin useampaan kertaan läpi. Jokaisella lukukerralla tarkemmin ja tarkemmin. Pyrin löytämään materiaalista teema-alueita ja ikään kuin otsikoita. Merkitysyksiköitten erittelyssä pyrin huomioimaan erityisesti materiaalista nousevat haastateltujen esittämät suorat ja epäsuorat motiivit toimintaan osallistumiselle. Motiiveja pyrin löytämään kolmen aikaperspektiivin kautta. Menneen analysoinnissa pyrin löytämään ennen toimintaan mukaan tuloa olevia motivaatio elementtejä. Nykyisyyteen liittyvässä analysoinnissa tavoitteena oli löytää motiivit jotka liittyivät toiminnassa mukana oloon ja sen tuomiin kokemuksiin. Tulevaisuuden analysoinnissa kohteena oli havaita tulevaisuuteen liittyviä toiveita, tarpeita, tavoitteita, odotuksia, uskomuksia, tunteita, tunteita, mielialoja ja visioita tulevaisuuden osallistumisesta. Merkitysyksiköiden analyysissä pyrin hyödyntämään Yeungin valmista neljän ulottuvuuden mallia ja sijoittamaan materiaalista löytyneet motiivit näihin neljään ulottuvuuteen. (Nylund & Yeung 2005, 91–97.)

8 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksessa löytyi 221 erilaista motiivielementtiä. Määrän paljous yllätti minut. Tuloksia käsitellessäni Yeungin timanttimalin pohjalta. En seuraa orjallisesti Yeungin mallia, mutta motiivielementtien sijoittelu eri ulottuvuuksien sisälle seuraa kuitenkin pitkälti Yeungin viitoittamaa linjaa. Motiivielementtien sijoittelu ei ole absoluuttista vaan tulkinnanvaraisuuteen perustuvaa. Tulkinnasta riippuen niitä olisin voinut sijoittaa myös osin toisella tavalla. Tutkimuksessa löytyneet motiivielementit olivat joissakin tapauksissa hyvin lähellä toisiaan, mutta kuitenkin tulkintani mukaan eri elementtejä. Käsitellessäni löytyneiden motiivielementtien sijoittumista eri ulottuvuuksiin, tuon löytyneitä elementtejä runsaasti esille. Tekstissä olen osittain yhdistellyt löytyneitä elementtejä ja tarkka listaus niistä löytyy liitteenä. Motiivielementit ovat osin lueteltu ja osin hiukan avattu.

8.1 Saaminen - antaminen

Saaminen osaan tutkimuksessa löytyi 43 elementtiä. Tekemisen tarve, tarve laatu-aikaan, tarve omaan aikaan, päivystäminen kotitöiden sijaan ja luvallinen paikka lähteä kotoa. Toiminnassa mukana oleminen antaa omaa ammatillisuutta ajatellen paljon uusia ajatuksia, toimintatapoja ja muokkaa asenteita. Vapaaehtoisena toimiessa kohtaa nuoria, joista osa ehkä tulee aikanaan kohdattavaksi palkkatyöhön liittyvissä tilanteissa. Nuoren tunteminen ennalta voi helpottaa myöhemmin tapahtuvaa kohtaamista. Omat tiedot ja taidot pääsevät käyttöön vapaaehtoisena toimiessa. *"Sitten ajattelin, että saisin sitten lisää omaan ammatilliseen työskentelyyn. Vähän jotain uutta näkökulmaa."*

Mukava yhdessäolo sekä nuorten että aikuisten välillä pursuava huumori ja nauraminen antavat vapaaehtoisille paljon. Vapaaehtoisena voi toimia omana itsenään, vaikka joskus jopa vähän *"kahjona tai idioottimaisena"*. Saappaalla saa vain olla ja siitä seuraa hyvä fiilis. Päivystämisen jälkeen olotila on kevyt. Päivystysilta koettiin viikon kohokohtana ja Saappaalla toimiminen elämän parhaana aikana. *"Niin ja kyllä tää on yks elämäni parhaista ajoista mitä oon elämässäni viet-*

täny, on ollu nää Saappaillat." Vapaaehtoisten mielestä Saappaasta voi tulla jopa "riippuvaiseksi".

Antaminen ulottuvuudesta löytyi 14 erilaista motiivielementtiä. Halu auttaa nuoria, alkoholia käyttäviä ja mahdollista selviämistä tarvitsevia. Oman elän varrella sattuneet omakohtaiset hankaluudet, kuten koulukiusaaminen ja perheen sisäinen puhumattomuus, ovat herättäneet halun toimia nuorten hyväksi nyt, kun itse on jo aikuinen. Kokemus siitä, ettei ole ollut ketään kenen kanssa lapsena olisi puhunut omista asioistaan, on vaikuttanut syyhyn lähteä toimintaan mukaan. *"Eli miehän olin koulukiusattu ensin ja siihen aikaan mie oisin oikeestaan kaivannu Saapasta. Kotona mie en ikinä kertonnu."*

Saaminen - auttaminen ulottuvuuden keskeltä löytyi 23 motiivielementtiä. Tässä ulottuvuuden osassa vapaaehtoisuutta motivoi suhde nuoriin sekä vieraisiin että omiin. Yhteistyö aikuisten kesken tarkoittaa asioiden hoitumista, avun saantia tarvittaessa, ei yksin tekemistä ja toisiin luottamista. Jokaisen persoona sekä aikuisen että nuoren antaa mukavan lisän kokonaisuuteen. *"... jokainen meistä persoonallaan tuo aina siihen iltaan jotain säväystä. Mutta aina siinä on jotakin uutta."* Toiminta vapaaehtoisena on tutustumista toisiin aikuisiin ja nuoriin.

8.2 Jatkuvuus - uuden etsintä

Jatkuvuus ulottuvuuteen löytyi 26 motivaatioelementtiä. Motiiveina oli halu jatkaa seurakunnan toiminnassa seurakuntanuorena olon jälkeen sekä osallistuminen mielekkääseen toimintaan seurakunnassa. *"Se oli niinku selkee jatkumo, kun ei ollut sellasta älyllistä seurakunnan toimintaa missä muualla olla mukana."* Toiminta aiemmin muussa vapaaehtoistyössä tai diakoniatyypissä toiminnassa motivoi osallistumaan Saappaan toimintaan. Työntekijän persoonallisuus, innostus, tapa työskennellä, vetovoimaisuus ja tuttuus motivoi toimintaan osallistumista. *"Kuka tahansa, se aina ottaa vastaan. Se on helppo niinku helppo lähestyä semmosta ihmistä."* Toiminnan pitkäjänteisyys ja vanhojen vuosien takaisten Saapasnuorten tapaaminen koettiin hyvin positiivisesti. Vapaaehtoistyöhön sai osallistua omien mahdollisuuksien ja jaksamisen mukaan. Myös pitkän tauon

jälkeen vapaaehtoinen toivotetaan tervetulleeksi sekä työntekijän ja vapaaehtoisten että nuorten taholta. *"Ei oo semmonen, että et oo käyny niin ja niin pitkään aikaan, vaan ei tarvii ennää tulla - vaan voi aina tulla."* Vapaaehtoisten motiivi toimia Saappaalla edellyttää, että toiminnasta vastaava seurakunnan työntekijä tuntee Joensuun Saappaan ominaispiirteet ja haluaa jatkaa hyväksi koetulla tavalla. *"Pittää tuntee ja tietää tää Saapas-toiminta. Paljon se on siitä kiinni se jatkuvuus."*

Uuden etsintään löytyi tutkimuksen mukaan 10 elementtiä. Osallistumiseen motivoi omat lapset, se mitä he tekevät kaupungilla, missä he viettävät aikaansa ja miten heidän kanssaan osaisi toimia paremmin. *"Ja aina lasteni elämästä kiinnostunut, että hei minä en tiijä mitä siellä tehään ja ollaan ja mikä se on."* Vapaaehtoisena toimiminen koetaan itseluottamusta lisäävänä. Jokainen Saapaspäivystys on erilainen ja uusi tilanne. Saappaalla toimiminen vapaaehtoisena on mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan ilman muita sitoumuksia seurakuntaa kohtaan.

8.3 Etäisyys - läheisyys

Etäisyys ulottuvuuteen löytyi vähiten motivaatioelementtejä, vain 7 erilaista. Useimmat näistä elementeistä alkoivat ei-sanalla. Ei tarvitse liikaa opettaa ja neuvoa, ei liian virallista eikä tarvitse pakkokäännyttää. Toiminta koettiin positiivisena, koska se ei ole liian jäykkää - asiat sujuvat omalla painollaan. *"Jotta ei olla kauheen kirree tiukkapiposii kukkaan." " Kaikki hommat tulloo hoijettua jossain vaiheessa."*

Läheisyys ulottuvuus sisälsi 45 motiivielementtiä. Ryhmään pääseminen on osallisuutta jostakin, mitä halutaan. Yhteys työntekijän kanssa koettiin helpoksi, koska hän on helposti lähestyttävä. Vapaaehtoiset toivovat pääsevänsä osalliseksi työntekijän karismasta. Nuoret itsessään ovat tärkeitä motivaation herättäjiä vapaaehtoisille. Nuoret ovat osa kokonaisuutta – he ovat Saapasnuoria. *"...että ne onku niinku Saapasnuoria."* Nuorten halu jutella asioistaan vapaaehtoisten kanssa on motivoivaa. Oman lapsen osallistuminen Saappaan toimintaan, liikkuminen kaupungilla ja joutuminen vaikeuksiin motivoi vapaaehtoistyöhön

Saappaalla. Aikuisten Saapasryhmä koetaan erittäin merkityksellisenä. *"Niin se muu ryhmä, ketkä muut on päivystämässä. Mikä tää porukka Saapasryhmä! Ne on tosi tärkeitä että."* Ryhmässä koetaan sanomisen ja ajattelun vapautta. Ryhmän kanssa oleminen ja eri tilanteisiin meneminen on merkittävä positiivinen kokemus Saapastoiminnassa. *"... semmonen viehätys siinä, että myö ollaan aina eturivissä menossa. Myö mennään rytinällä tilanteisiin."* Työntekijän ja muiden aikuisten osoittama hyväksyntä sekä nuoria että aikuisia kohtaan motivoi vahvasti mukanaoloa.

8.4 Pohdinta - toiminta

Pohdintaan ulottuvuuteen tutkimuksessa löytyi 20 erilaista motiivielementtiä. Pohdinnassa seurakuntaan liittyvät asiat nousivat tässä ulottuvuudessa esille kahdeksana eri asiana, joita pidettiin merkittävinä, esimerkiksi toiminta on seurakunnan toimintaa, Jumala hyväksyy kaikki – kirkko voisi toimia samoin ja seurakunnan rahojen käyttö nuorten hyväksi. *"Raamatun sanoma on: Kaikki virheistään ja vajavaisuuksistaan huolimatta ovat Jumalalle rakkaita ja tärkeitä."* Seurakuntaan liittyen jotkut pohtivat myös, kuinka tulevaisuudessa käy – jatkuuko toiminta nykyisen toiminnasta vastaavan työntekijän jäädessä eläkkeelle. *"...seurakunta jollain tavalla mahdollistaa tään toiminnan jatkumisen." Antas sen mahdollisuuden niin pitkään ku tekijöitä on."* Toisena asiakokonaisuutena esille nousi nuorten toiminta. Tutkimuksen mukaan tärkeäksi koettiin se, että alkoholia ja tupakkaa käyttävillä nuorilla ei ole estettä tulla Saappaan toimintaan mukaan. *"... olis tärkeitä olla, että nuoret vois tulla ja joku aikuinen heitä päihtyneitä vahtis ilman, että siitä tulee sen isompaa seuraamusta. Hyöhän vaan kokeilee sitä alkoholinkäyttöä ja muutenkin sitä sosiaalista elämää."*

Toiminta ulottuvuuteen löytyi 21 motiivielementtiä. Merkittäväksi motiivielementiksi tarkentui Erityisnuorisotyön kannatusyhdistys ry, jonka taloudellisten resurssien tuoma lisä mahdollistaa laajemman toiminnan järjestämisen nuorille. *"... ku yhdistys on tuossa rinnalla ollu. Kun on niitä nuorten tapahtumia järjestetty ja kaiken näkösii retkiä, mitkä ei muuten välttämättä olis toteutunut."* Tähän elementtiin löytyi myös useita käytäntöön liittyviä motiivielementtejä, muun muassa pullan

syöminen, parhaiden käytäntöjen etsimistä yhdessä, oleminen aikuisena nuorten parissa ja nuorten kohtaaminen aidosti. *"Kun siinä vaan säilyy se nuoren kohtaaminen. Sehän se on meidän perustehtävä."*

Pohdinta - toiminta motiivielementtien keskeltä löytyi 12 motiivielementtiä. Tässä uskonasioihin liittyvät motiivit tulivat esille neljänä eri motiivina: sielunhoidollisina keskusteluina nuorten kanssa, hengellisyyden toteuttamisena, hengellisenä antina ja Raamatun teksteistä nousseista asioista keskusteluina. *"...hengellisyys mitä täällä pystyy toteuttamaan. Ja nuorten kanssa pääsee mahdollisesti vetää sielunhoitokeskusteluun, jos heillä on jotaki semmosta asiaa."* Muita löytyneitä motiiveja oli muun muassa toiminnan mielekkyys vapaaehtoisille sekä nuorille, aikuisena toimiminen ja viesti, että aikuiset välittää. "

8.5 Vapaaehtoistoimintaan mukaan tulon motiivit

Tutkimuksessa löytyi paljon motiiveja, joiden vuoksi vapaaehtoiset ovat aikaan lähteneet mukaan toimintaan. Olen jaotellut motiivit melko väljästi erilaisten teemojen alle. Kaikkia motiiveja en ole erikseen esittänyt, vaan ne sisältyvät pääsääntöisesti esitettyihin teemoihin tai esimerkkeihin.

Usealla haastateltavalla oman lapsuus- ja kouluajan hankalat kokemukset olivat vaikuttaneet vapaaehtoiseksi ryhtymiseen. *"... olin koulukiusattu."* *"Mulla ei ollu kettään kelle kertoa."* Näistä hankalista kokemuksista oli herännyt halu olla avuksi nuorille heidän elämässään.

Omat nuoret tai muut lähipiirissä elävät nuoret ovat toimineet motiivina lähteä toimintaan mukaan. Omat nuoret ovat esimerkiksi käyneet Saappaalla ja kertooneet siitä kotona. *"Ja aina lasteni elämästä kiinnostunut, että hei minä en tiijä mitä siellä tehään ja ollaan ja mikä se on."* *"... miekkii aattelin, että miekkii halluun ottaa siitä Saappaasta selevää ku se oli kuitekkii hyvä asia lapsen kautta."*

Vapaaehtoiseksi Saappaalle tulon on vaikuttanut myös aiemmat kokemukset vapaaehtoistyöstä sekä organisoidusta että itse toteutetusta. *"Mie olin lukioaikoi-*

na SPR:n kuvioissa mukana ja kiinnostuin myös sitten Saappaasta." "Vaan ruokkoo vein pojille, että elläät ees."

Työntekijän toiminta rekrytoinnissa, esimerkkinä ja toiminnan esillä pitämisessä on vaikuttanut vahvasti mukaan lähtöön. *"Näin Karjalan Heilissä ilmoituksen, että Saapas kaipaa vapaaehtoisia." "No lähehän Saappaalle. No meikeläinen oli ihan valmis." "Jotta siinä oli Pekan innostus aika isona moottorina vetämässä minua ainakin." "Pekka oli joskus yläasteella meille muutamia kertoja käynyt pitämässä kaikenlaista tuntia ja puhetta ja aamunavausta." "... muistelin Pekan tapaa tehdä työtä..." "... ottaa mallia ja oppia miten työskennellä..." "... ku lähtee mukaan niinku saa osan siitä Pekan karismasta..." "Se on helppo niinku helppo lähestyä semmosta ihmistä." "Minusta se oli niinku aika vaikuttavaa ja hienoa."*

Auttamisen halu yleensäkin tuli esille monen haastateltavan puheenvuorossa. *"Oli niinku silleen halu päästä auttamaan ihmisiä ja nuoria ihmisiä ja semmosii jotka niinku joutuu ton alkoholin kanssa lotraamaan." "... aina halunnu tehdä jotain muitten hyväks." "... toivo, että vähä niinku pystys auttamaan..."*

Saappaalle vapaaehtoiseksi tulemisella ajateltiin olevan vaikutusta omassa ammatillisessa kasvussa. *"Sitten ajattelin, että saisin sitten lisää omaan ammatilliseen työskentelyyn." "Vähän jotain uutta näkökulmaa." "Tää on jotain erilaista. Et erilainen on aina hyvä juttu."*

Mukaan lähtöön oli useita yksittäisiä esille tulleita motiiveja. *"... jatkumo seurakunta nuorena olemisesta." "... luonnollista tänne tulla..." Niinku ihan itekseen oli." "No se hän sano, että lähehän sinäki." "Sitten mulle tuli vaan mieleen, että toi vois olla aika siisti juttu."*

8.6 Vapaaehtoistoiminnassa mukana pysymisen motiivit

Mukana pysymisen motiiveja löytyi todella paljon. Motiivit siihen, että vapaaehtoiset pysyvät mukana, olivat hyvin laajasti jakaantuneita.

Mukana pysymisen yhtenä tärkeänä motivaationa oli vapaaehtoisten ja työntekijän muodostama ryhmä. Vapaaehtoiset kokivat olevansa tasa-arvoisia Saappaan työntekijöitä yhdessä toiminnasta vastaavan seurakunnan työntekijän kanssa. Saapaslaiset muodostuivat monien mielestä vapaaehtoisista, seurakunnan työntekijästä ja nuorista jotka käyvät Saappaalla. *"... ihmeellinen tää meidän työporukka täällä." "...ryhmässä ollaan ja mennään..." "Tää on Saapaslaisia koko tupa täynnä." "Hyö tulloo ku kotiisa." "... tää Saapasporukka. Ne on tosi tärkeitä." "... tulloo kuitenkin sellanen ryhmä. Kaikkiin kanssa pystyy toimimaan." "Mie oon tekemisissä paljon muulloinkin ku Saapasiltoina." "Tosi tärkeä että on semmonen ryhmä minkä jäsen on niinku täysvaltasesti." "...niinku meidän porukka, meidän juttu - niinku me henki."*

Merkittävänä motivaation ylläpitäjänä tutkimuksen mukaan koettiin mukaantulon helppous. Vapaaehtoiset kokivat olevansa tervetulleita. Vapaaehtoisten mukaan nuorten tervetulleeksi toivottaminen koettiin myös tärkeänä. Edes pitempi tauko vapaaehtoisena olemisessa ei muodostu ongelmaksi - tauonkin jälkeen toivotaan tervetulleeksi. Myös nuorten Saappaalle tulemisen helppoutta arvostettiin. *"Se on aivan mahtavaa, vaikka tuut uutena kukkaan ei vierasta." "Muu porukka iteeni vanhempia, muttaa kukkaan ei vierastannu." "Kaikki kelpaa, kaikille on paikka, kaikki on tervetulleita." "Nuoret kii tulloo tänne meidän luokse ja saamma olla kaikki ommii itsejämme." "Tervetuloa, mitä välii ootko käynny tuolla vähä keppanaa juomassa tai röökilä. Tervetuloa. Tupa on avoinna." "Kiva nähä niistä nuorista, että niitten ilime on ku ne tulis kottiinsa." "Tää on kiva, että tänne voi tulla vaikka ois pitempi väli ettei pääse." "Että otetaan vastaan ja muuta. Ei oo semmonen, että et oo käynny niin ja niin pitkään aikaan vaan ei tarvii enää tulla - vaan voi tulla aina." "On mahdollista tulla harvakselta-kin, kun ei joka paikkaan reppee."*

Huumorilla ja naurulla on myös suuri merkitys toiminnassa mukana oleville. Toiminta koettiin paljon huumoria sisältäväksi. Huumoria oli sekä aikuisten välillä että myös nuorten kanssa. *"Saa välillä olla ihan ja nauraa vaikka ihan mille. Kun ylleensä näillä viisitoista vuotiailla on semmonen huumorintaju ja tämmönen. Se vaan naurattaa - samalla aaltopittuuvella." "Saa olla ihan oma ittesä täällä, ihan oma idiootti välitön ittensä." "... leikin varjolla." "Sitä läpän heittoa ja sitä puolin ja toisin tutustumista." "Sitä oottaa koko viikon, että pääsee sinne heittämään läppää."*

Motivaatiota lisäävänä koettiin tutkimuksen mukaan toiminnallisuus itsessään. Se, että tehdään, mennään ja ollaan on tärkeää vapaaehtoisille. *"Hyviä pelimerkkejä myös omien lasten kanssa kohtaamiseen ja kasvamiseen. Täällähän se on paras opettaja ollu nuoret."* *"Kaikille löytyy se homma mitä tehdä."* *"Kaikkie taidoille, tiedoille ja kokemukselle löytyy se paikka mitä tehdä."* *"Siellä missä nuoret on, niin myö mennään kanssa sinne."* *"Semmonen viehätys siinä, että myö ollaan aina eturivissä menossa. Myö mennään rytinällä tilanteisiin."* *"Myö mennään sinne missä porukka on."* *"Tsekkailaan tilannetta ja rauhoitellaan tappeluita ja kaikkee semmosta hauskaa ja mukavaa mitä sattuu ja tapahtuu."* *"Niille nuorille on tärkeetä, että siellä on joku aikuinen. Ja myö ollaan niitä aikuisii jotka välittää."*

Toimiminen vapaaehtoisena Joensuun Palveluoperaatio Saappaalla antaa vapaaehtoisten mukaan voimaantumisen kokemuksia. *"Täällä vaan saapi jotkut positiiviset energiat täyteen illan päätteeks."* *"Semmonen hyvä fiilis."* *"Sitä on vaikee selittää. Hirmu positiivinen olo täällä tulloo. Aina."* *"Vaikka kuinka väsyneenä tulet, niin lähet aina kevyin mielin."* *"Hyvä tunnelma, positiivinen ilmapiiri."* *"Hirmu mukava tulla."* *"Niin ja kyllä tää on yks elämäni parhaista ajoista mitä oon elämässäni viettäny, on ollu nää Saapasillat."* *"Mie tuon tänne lusikallisen, mutta saan ämpärillisen."* *"... kehtuutti aina, mutta sit ku otti tirsat kotona ja tuli tänne niin voi vitsi Jopa oli. Tuntu ihan ku väsymys on tiessään."* *"Täällä on ihan uskomatonta."* *"Ainaski mie oon ihan Saapas riippuvainen. Niin, että säännöllisin väliajoin pittää sitä saaha."*

Saapastoiminnan kuuluminen osaksi seurakunnan toimintaa koettiin useiden haastateltujen osalta tärkeäksi. Saappaalla mahdollisuus oman hengellisyyden hoitamiseen nähtiin tärkeänä. *"Hyvä tapa olla mukana seurakunnan toiminnassa."* *"Raamatun sanoma on, että kaikki virheistään ja vajavaisuuksistaan huolimatta ovat Jumalalle tärkeitä ja rakkaita."* *"Voi olla muka, vaikka en kuulukkaan kirkkoon."* *"Siellä niinku luettiin Raamattuu. Ja siitä keskusteltiin, mitä ajatuksia heräs kelläkkii."* *"Musta on tosi hienoo, että on seurakunnan toimintaa."* *"Mua kiinnostaa tää hengellisyys mitä täällä pystyy toteuttaa. Ja nuorten kanssa pääsee mahdollisesti vetää sielunhoitokeskusteluu. Se on niinku itelle ollu tärke syy, että täällä on pysynyt."*

"Tiukkapiipoisuuden" puuttuminen ja avarakatseisuus nuorten elämään liittyvisä ilmiöissä nousi myös merkittäväksi motiiviksi. *"... ottaa vähä rennommin."* *"Nuoretkin saapi tulla sen historiansa kanssa ja niin ku myökiin ollaan erilaisia ihmisiä. Hyväksytään toisemme sellasena ku oomme."* *"Heijän on heleppo lähestyy meitä."* *"Jotta*

ei olla kauheen kirree piposii kukkaan." "Kukaanpa se meistä ei tuomitse." "Ja eihän mejän tekoja tarvii hyväksyy." "Mitä välii sillä, ootko käyny vähän keppanaa tuolla juomassa tai röökillä." "Hyöhän vaan kokkeilevat rajojaan ja sitä alkoholin käyttöä ja muutenkin sitä sosiaalista elämää." "Tää ei oo niin ku silleen paskan jäykkee." "Eikä tarvii takkoo kenenkkää päähän..." "En mie ikinä täällä ois, jos tää ois jottain jeesustelluu." "Tää on ihan normaalii touhuu."

8.7 Vapaaehtoistoiminnan tulevaisuuden haasteet

Tutkimuksessa tuli esille useita asioita, jotka mietityttävät vapaaehtoisia. Näiden asioiden selviäminen on tärkeässä roolissa nykyisten vapaaehtoisen miettiessä, löytyykö heiltä vielä tulevaisuudessakin motivaatiota toimia Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisena.

Nykyinen toiminnasta vastaava työntekijä eli vapaaehtoisten ja nuorten, "Saappaan johtajaksi," kutsuma työntekijä on lähestymässä eläkeikää. Tämä tulossa oleva muutos aiheuttaa vapaaehtoisissa paljon epävarmuutta. Mielessä on esimerkiksi jatkuuko toiminta lainkaan tai jos jatkuu, missä muodossa. *"Ku Pekka jää eläkkeelle, pittää löytää hyvä vetäjä, koska ilman hyvää vetäjää tästä ei tule mitään. Mutta jos tulis joku kiva vetäjä, varmasti kävisin." "Haluaako seurakunta jatkaa tätä toimintaa?" "Niin eipä se seurakunta ikinä ennenkään oo tästä välittäny." "Jos tänne joku torvi tulloo, niin eihän siitä mittään tuu." "Pittää tietää ja tunttee tää Saapastointa." "Mutta se on iso tekijä, se tämmösen ryhmän vetäjä." "Se merkkää mulle, että kuka on se kenen vastuulla tää on - se kenen seurakunnan työntekijän vastuulla tää on." "Ideologinen jatkuvuus ja se, että toiminta pysys nuorten mieleisenä ja nuoret tulis saamaan sitä mitä ne tarvii - tarvii täältä ja tekijöitä ois jotka toteuttaa sen illan." "Että tää formaatti jatkus." "Että seurakunta jollain tavalla arvostas tätä ja jollain tavalla mahdollistas tään toiminnan jatkumisen." "Antas sen mahdollisuunen, niin pitkään ku tekijöitä on. Eikä se pahhaa tekis pieni huomionosoituskaan."*

Käytännön edellytysten saaminen asialliseen kuntoon on Joensuun Saappaan suuri haaste. Tällä hetkellä Joensuun Palveluoperaatio Saappaan käytössä ei ole mitään ajoneuvoa. Saappaan työntekijät eivät voi käytännössä mennä sinne, missä nuoret ovat. *"Auto ois kova juttu."*

Vapaaehtoiset näkevät seurakunnan asenteessa Saapasta ja nuoria kohtaan muutoksen tarvetta. He kokevat itsensä ja nuoret seurakunnalle kelpaamattomiksi. *"Julkisella puolella Saapas on kovassa huudossa. Mutta valitettavasti kirkon puolella tää ei oo niin kova juttu." "Niin jotenkin se, että kirkko halveksii omiaan, tuntuu pahalta." "Jumala hyväksyy kaikki semmoisena kuin ovat. Kirkon tulkinta tästä on se, että kunhan muuttuu tietynlaiseksi, niin sitten kelpaa." "Ottakaa oikeesti huomioon se, että lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus. Että jos heitä halveksitaan, niin jossain vaiheessa ei oo enää niitä kirkollisveron maksajia."*

9 POHDINTA

En ennalta arvannut, kuinka haasteellisen ja toisaalta erittäin mielenkiintoisen ilmiön otin opinnäytetyöni aiheeksi. Monien tuumailujen jälkeen päädyin tekemään tutkimustani Yeungin timanttimalliin perustuen. Alussa koin timanttimallin hankalaksi ymmärtää, mutta työskentelyn edetessä oivalsin hyvin sen idean ja totesin sen käyvän yhteen minun omien ajatusteni kanssa.

Tutkimuksen toteutus oli mielenkiintoinen prosessi. Haastattelua varten mietin Yeungin mallin mukaisesti teemat, joihin lähdin hakemaan sisältöä haastateltavien ajatuksista. Itse olen toiminut Joensuun Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisena jo yli kahdenkymmenenviiden vuoden ajan. Jo haastattelujen aikana ymmärsin, kuinka kapea oma ajatteluni mahdollisista motiiveista olikaan.

Tutkimuksen aikana koin useita ahaa-elämyksiä. Parasta antia olivat haastateltavien henkilökohtaiset ajatukset syistä olla toiminnassa mukana. Vaikka haastateltavia oli vain seitsemän henkilöä, sain hämmästyttävän paljon tietoa heidän motiiveistaan toimia vapaaehtoisena. Olin otettu, että opinnäytetyötasoisien tutkimuksen haastateltavat toivat julki hyvin henkilökohtaisia ajatuksia ja kokemuksia omasta elämästään.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen tulokset olivat pääsääntöisesti yhteneväiset Yeungin tiimanttimallin kanssa. Suurimmat erot Yeungin ja tämän tutkimuksen tuloksissa löytyvät vastuussa olevan työntekijän merkityksestä. Vastuussa olevan työntekijän ominaisuudet olivat yllättävän suuressa merkityksessä tämän tutkimuksen tuloksissa, toisin kuin Yeungin tutkimuksessa. Toinen alue missä tuli poikkeamaa Yeungin tutkimukseen verrattaessa, oli huumorin ja naurun merkityksessä. Tässä tutkimuksessa niillä oli erittäin suuri merkitys, mutta Yeungilla ei niinkään.

Yllätyksenä tuli myös kriittisyys Saappaan taustaorganisaationa toimivaa Joensuun evankelis-luterilaista seurakuntayhtymää kohtaan. Haastateltavien kokemuksen mukaan seurakuntayhtymä ei ole juurikaan arvostanut heitä eikä nuoria, jotka ovat toiminnassa mukana. Toiminnan jatkuminen, nykyisen vastuussa olevan työntekijän siirtyessä eläkkeelle, oli suuri huolen aihe. Seurakuntayhtymällä on pohdinnan paikka siinä, kuinka suhtautuu muuhun kuin perinteiseen nuorisotyöhön.

Vapaaehtoistyöhön perustuvassa toiminnassa ensiarvoisen tärkeää on se, että toiminnasta vastaava työntekijä on itse innostunut ja motivoitunut toimintaan. Ilman innostunutta ja motivoitunutta vetäjää on hankala löytää innostuneita ja motivoituneita vapaaehtoisia. Erityisnuorisotyön toteuttaminen nykyisessä laajuudessaan ilman motivoituneita vapaaehtoisia on mahdotonta. Vapaaehtoiset ovat omalla toiminnallaan ansainneet enemmän arvostusta, mitä seurakuntayhtymä nykyisin osoittaa.

Tässä tutkimuksessa esille tulleet tulokset yksinään eivät riitä laaja-alaiseen vapaaehtoistyön kehittämiseen. Tälle tutkimukselle jatkona voisi olla tutkimus, missä selvitetään käytännön keinoja saada uudet vapaaehtoiset motivoitumaan vapaaehtoistyöhön. Tutkimuksessa voisi kehitellä mallia, jolla ihmisiä saataisiin kiinnostumaan laajemmin seurakuntien vapaaehtoistoiminnasta.

Tämän tutkimuksen tekeminen antoi minulle ja toivottavasti myös heille, jotka tämän lukevat, uusia ajatuksia oman vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen ja pohdintaan.

11 LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen aikana havaitsin muutamia luotettavuuteen liittyviä ongelmakohtia. Tutkimus koskee ainepiiriä, joka on minulle tuttu pitkältä ajalta. Se lisäsi riskiä siihen, että minun omat asenteet ja kokemukset vaikuttavat tutkimuksen lopputulokseen. Pidin tätä mahdollisuutta mielessäni koko tutkimusprosessin ajan. Pyrin minimoimaan omien asenteideni ja kokemuksenieni vaikutuksen tuloksiin.

Haastateltavien tuttuus aiheutti luotettavuuteen kohdistuvaa pohdintaa. Tiesin haastateltavista ja heidän ajatuksistaan jo ennen haastatteluja. Pyrin eliminoidaan analyysissä tämän ennakkotiedon kielteiset vaikutukset.

Toisaalta, tieto aiheesta ja haastateltavista, antoi mahdollisuuden tulkita syvällisemmin tutkimusmateriaalia. Pystyin arvioimaan esille tulleita motiiveja laajemmin, kuin pelkän haastattelumateriaalin pohjalta. Aiemman tiedon pohjalta esille tulleille motiiveille löytyi aiempia yhteyksiä, joihin ne pystyi sijoittamaan.

Pidän tutkimusta luotettava, koska olen huomionnut prosessin aikana aiemman tiedon sekä negatiiviset että positiiviset vaikutukset.

LÄHTEET

- Academia.edu i.a. Kvalitatiivinen sisällönanalyysi. Viitattu 12.10.2013. http://www.academia.edu/589363/Kvalitatiivinen_sisallon_analyysi
- Eskola, Antti & Kurki, Leena (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Harju, Aaro 2010a. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Vantaa: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.
- Harju, Aaro 2010b. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Harju, Ulla-Maija; Niemelä, Pauli; Ripatti, Jaakko; Siivonen, Teuvo & Särkelä, Riitta 2001. Vapaaehtoistoiminta seurakunnissa ja järjestöissä. Helsinki: Edita.
- H² + R² - ERITYISNUORISOTYÖN KANNATUSYHDISTYS ry. i.a. Säännöt. Alkuperäinen asiakirja yhdistyksen sihteerillä. Viitattu 5.7.2013.
- Ikäinstituutti i.a. Vapaaehtoiseksi Seniorina -tietopankki. Viitattu 10.10.2013. <http://www.vapaaehtoiseksiseniorina.fi/tutkimusta/tutkimuskatsaukset/>
- Karreinen, Lari; Halonen, Maria & Tennilä, Meri 2010. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry.
- Liukkonen, Jarmo; Jaakkola, Timo & Suvanto, Antti 2002. Rahasta vai rakkaudesta työhön? Jyväskylä: Likes-työelämäpalvelut oy.
- Nuorten keskus i.a. Mikä saapas. Viitattu 25.6.2013. <http://www.nuortenkeskus.fi/fi/toimintaa/saapas/>

- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Pitkäranta, Ari 2010. Laadullisen tutkimuksen tekijälle. Satakunnan AMK. Työkirja. Viitattu 12.10.2013. http://www.samk.fi/download/13153_Laadullisen_tutkimuksen_tyokirja_APitkaranta.pdf
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja
- Salmela-Aro, Katariina & Nurmi, Jari-Erik (toim.) 2002. Mikä meitä liikuttaa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sosiaali- ja terveysministeriö i.a. Nuorten terveystapatutkimus 2013. Nuorten tupakkatuotteiden ja alkoholin käyttö 1977–2013. Viitattu 26.6.2013. http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/_julkaisu/1859221
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Rakkauden kaksoiskäsky. Viitattu 13.8.2013. http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Rakkauden_kaksoisk%C3%A4sky
- Suomen evankelis-luterilainen kirkkoa i.a. Vapaaehtoistoiminta. Viitattu 13.8.2013. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?Open&cid=Content649A0>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Vapaaehtoistoiminta. Helsinki missio. Viitattu 13.8.2013. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D40C37D044166AE5C2257AFD0021414B/\\$FILE/Kirkon%20ve-neukkarit%202013%20Turku.pptx](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D40C37D044166AE5C2257AFD0021414B/$FILE/Kirkon%20ve-neukkarit%202013%20Turku.pptx)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Vapaaehtoistoiminta. Seurakunnan näkökulma. Viitattu 13.8.2013. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content3409A8>

Tampereen Yliopisto i.a. KvaliMOTV. Aineisto- ja teorialähtöisyys. Viitattu 21.11.2013. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html

Tampereen Yliopisto i.a. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Teemahaastattelu. Viitattu 10.10.2013. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_2.html

Tilastokeskus i.a. Virstaa. Ryhmähaastattelu. Viitattu 10.10.2013. <http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/05/>

Tilastokeskus i.a. Virstab. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erot. Viitattu 12.10.2013. <http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/01/07/>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.

Yeung, Anne Birgitta 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa - ihanteita vai todellisuutta? Helsinki: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry.

HAASTATTELUKUTSU

16.4.2013

Moi

Talvella oli puhe tekeillä olevasta tutkimuksesta, jota teen Diakonia-ammattikorkeakoulu opintojani varten. Tutkimuksessa selvitän Joensuun Saappaan vapaaehtoisten motivaatiota toimintaan osallistumisessa. Tutkimuskysymykseni on *Mikä motivoi toimimaan vapaaehtoisena työntekijänä Joensuun Palvelu Operaatio Saappaassa?*

Haastattelun toteutan tavalla, missä haastateltavat keskustelevat keskenään annetusta aiheesta. Keskustelun nauhoitan ja myöhemmin puran sen kirjoitettuun muotoon.

Haastattelussa on kolme teema, joilla selvitän motivaatiota Saapas-työssä toimimiseen. Teemat ovat:

1. Mikä sai sinut lähtemään toimintaan mukaan?
2. Mikä on saanut sinut pysymään toiminnassa mukana?
3. Mikä saa sinut pysymään toiminnassa mukana?

Teemoja on hyvä miettiä etukäteen, jotta haastattelutilanteessa tulisivat esille omat ajatuksesi teemoista mahdollisimman laajalti.

Haastattelut pidän Saappaalla: 1. ryhmä **maanantaina 22.4.2013 klo 18.00-**

2. ryhmä **tiistaina 23.4.2013 klo 18.00-**

Molempiin ryhmiin toivon 4-5 henkilöä.

Ilmoita minulle soittamalla kumpaan ryhmään pääset tulemaan.

Vastausta odottaen,

Matti Jelekäinen

p. xxx xxxxxxxx

P.S. Kahvia ja pullaa tarjolla haastatteluun tulijoille!

LÖYTYNEET MOTII-
VIELEMENTIT

		pääsee päivystämään
	auttaa palkkatyössä asioiden hoitoa	huumori
Saaminen - antaminen	helpottava paikka	nuorten huumorintaju
	vinkkejä työhön	saa olla oma itsensä
Saaminen: 43 kpl	aivan ihanaa	saa olla oma "idiootti- mainen"
elämän parasta aikaa	leikkimielisyys	väylä nuoren ensikoh- taamiseen
saapas riippuvaisuus	omat taidot kehittyvät	
tekemisen tarve	omille tiedoille, taidoille ja osaamiselle löytyy käyttöä	Antaminen: 14 kpl
tarve viettää laatuaikaa	väsytys väistyy	halu toimia muiden hy- väksi
halu osallistua siistiin juttuun	positiivinen kokemus	halu auttaa
lisää omaan ammatilli- suuteen	kuivista käppänöistä tulee täyteläisii	onnettomuuden näke- minen vaikuttava tilanne
erilaisen toimintatavan oppiminen	kotitöiden sijaan	koulukiusattu
uusien näkökulmien löytäminen	omaa aikaa	olisin lapsena kaivannut saapasta
työntekijältä mallioppi- minen	luvallinen paikka lähteä kotoa	en puhunut kotona
opetella rennompaa työtettä	saa positiivista energiaa	lapsena ei ketään kelle kertoa
luonnollista tulla	hyvä fiilis	nuorena oma elämä ranttaliksi
iloista toimintaa	päivystyksestä seuraa kevyt mieli	sisarusten lasten kans- sa hankalien asioiden elämistä
täysivaltainen jäsen	saa vain olla	
ammatillinen kasvu	nauraminen	halu auttaa nuoria
toiminnan erilaisuus	omat rajoitukset ovat hyväksytyjä	halu auttaa alkoholin kanssa lotraavia
lisää laajakatseisuutta	viikon kohokohta	
auttaa palkkatyössä nuoren kohtaamista		nuorten selviämisessä auttaminen

kohtaamiset hoidetaan
hyvin

myös nuoret saavat

Saaminen - antaminen
keskellä: 23 kpl

oman aikuisuuden vah-
vistuminen suhteessa
nuoriin

jokaisen persoona tuo
lisää toimintaan

oma kasvu

oma kasvu yhdessä
nuorten kanssa

nuoret opettavat

monta tekijää, ei tarvit-
se tehdä yksin

yhteys saapas päivys-
tysten ulkopuolella saa-
paslaisten kesken

kontakti omiin nuoriin

kontakti muihin nuoriin

ihmisten kohtaaminen

nuoret tulee meidän
luokse

vinkejä elämään

kiva nähä nuoria

myös muualla nuoret
ottavat kontaktia

vapaaehtoiset auttavat
toisiaan

toisiin vapaaehtoiisiin
voi luottaa

yhteistyö

kaikki työt hoidetaan

tutustumista puolin ja
toisin

antaessaan saa enem-
män

vapaaehtoiset antaa
nuorille ja saa nuorilta

aikuiset saavat toisil-
taan

luotettava porukka

Jatkuvuus - uuden etsintä

Jatkuvuus: 26 kpl

mielekkään srk toiminnan tarve

pitkään mukana ollu

srk nuorena olon jatko

diakonia tyyppistä toimintaa aiemmin

saappaasta kuullu myönteisiä juttuja

kaveri houkutteli

työntekijä pyysi mukaan

työntekijän persoona

työntekijä vetovoimainen

työntekijän innostus

työntekijän tapa työkennellä

työntekijän tuttuus

työntekijän vaikuttavuus

vapaaehtoisena aikaisemmin

tapa toimia seurakunnassa

vanhojen kävijöiden uudelleen tapaaminen vuosien jälkeen

vetäjän pitkä aikainen sitoutuneisuus toimintaan

pitempikään tauko ei ole este tulla päivystämään

matala kynnyks tulla tauon jälkeen päivystämään

tauon jälkeen ryhmä toivottaa tervetulleeksi

päivystämässä voi käydä harvakseltaankin

hyvä vetäjä nykyisen vetäjän jäätyä eläkkeelle

uuden vetäjän pitää tuntee Saapas ja toimintatavat

uuden paikkakunnan Saapas mahdollisuudet

oma elämän tilanne

palkkatyön tilanne

Uuden etsintä: 11 kpl

itseluottamus kasvanut

asioita voi tehdä monella tapaa

pelimerkkejä omien lasten kanssa toimimiseen

halu tietää mitä omat lapset tekevät

halu tietää missä lapsi viettää aikaansa

yksin asuva

työt eriytyy

kodin ja kadun vertaaminen

palkkatyö ei esteenä

jokainen päivystys erilainen

vois olla kirkkoon kulumattomanakin edelleen toiminnassa mukana

Etäisyys - läheisyys

	meijän juttu	työntekijä samalla aal- topituudella nuorten kanssa
	kukaan ei vierasta	
Etäisyys: 7 kpl	monen ikäisiä	sujuvaa yhdessä oloa
ei Jeesustelua	tervetuloa	hyvä porukka
ei tarvii liikaa opettaa ja neuvoa	välittömyys	rento ilmapiiri
ei paskan jäykkee	puhumisen ja sanomi- sen vapaus	mukava tulla
asiat soljuu omalla pai- nollaan	saa olla oma historia vapaaehtoisilla ja nuoril- la	toimiva ryhmä
erilaista kuin töissä	hyväksyntä	oma lapsi saappaalla
ei liian virallista	kaikki kelpaa	oma lapsi kadulla
ei tarvitse pakko kään- nyttää	kaikille on paikka	oma lapsi vaikeuksissa
	kaikki ovat tervetulleita	toiminta muuttuu tar- peen mukaan
Läheisyys: 45 kpl	kuin koti	hommat hoituu
kontakti vastakkaiseen sukupuoleen	ihmeellinen meijän työ- porukka	nuorten kohtaaminen
ryhmään pääseminen	saapasillat	
työntekijän kyky vas- taanottaa ihmiset	ryhmässä oleminen	
työntekijää helppo lä- hestyä	ryhmän kanssa mene- minen	
pääsee osalliseksi työn- tekijän karismasta	tarvittaessa voi sanoa asioista ja töistä	
pääsee osaksi jotakin	nuoret saapasnuoria	
pääsee osaksi jotakin tavallista suurempaa	nuoret kuuluu kokonai- suuteen	
nuorien helpompi puhua muille kuin vanhemmil- leen	tupa täynnä	
ryhmä	nuoret tulevat kuin ko- ttiinsa	
meidän ryhmä	nuorten helppo lähestyä saappaan vapaaehtoi- sia	
me-henki		

Pohdinta - toiminta

	Jumala hyväksyy kaikki - kirkko voisi toimia samoin	aikuisia jotka välittää siellä missä nuoretkin ovat
Pohdinta: 20 kpl	srk:n halukkuus jatkaa toimintaa	missä meitä tarvitaan
kiinnostus omista lapsista		auto toiminnan toteuttamiseen
aikuinen vs. nuoret	Toiminta: 21 kpl	
rajat	yhdistyksen tuoma lisää mahdollisuus järjestää toimintaa nuorille	Pohdinta - toiminta keskellä: 12 kpl
nuorten käytöstavat		
itsellä kaiken näköistä vaikeeta	pullan syöminen	ei tuomita
ei tiukkapipoisuutta	yhdessä linjojen miettimistä	syvälliset keskustelut
tekoja ei tarvitse hyväksyä	parhaiden käytäntöjen etsimistä yhdessä	hengellisyyden toteuttaminen
nuorten alkon ja tupan käyttö ei esteenä	yhessä oleminen on hyvä työ	sielunhoito keskustelut nuorten kanssa
ei muuta paikkaa purkaa asioitaan	kaikkia nuoria kuullaan	hengellinen anti
oman elämän käsittelyä	nuoret otetaan tosissaan	Raamatun teksteistä nousseista asioista keskustelu
saa purkaa asioitaan vapaasti	kohdataan aidosti	paikka jossa nuoret eivät joutuisi heti ongelmiin tupakan tai alkoholin käytöstä
toiminta seurakunnan toimintaa	ryhmässä oleminen	
seurakunnan rahojen käyttö nuorten hyväksi	ryhmän kanssa meneminen	puututtaisiin alkoholin ongelma käyttöön
paikan vetäjä suuressa roolissa	oma terveys	toiminnan mielekkyys vapaaehtoisille
seurakunnantyöntekijä vastuussa	sisukkuus	toiminnan mielekkyys nuorille
seurakunta alkaisi arvostamaan	omat nuoret jo aikuisia eturivissä menossa tilanteisiin	viesti, että aikuiset välittää
seurakunnalta huomion osoituksia tekijöille	tilanteiden hoitaminen	
ettei kokemusta, että srk halveksii toimintaa	tilanteiden seuraaminen aikuisena nuorten parissa	aikuisena toimiminen

